



HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/81

URBROJ: 65-23-7

Zagreb, 23. studenoga 2023.

P.Z. br. 547

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o turizmu***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 23. studenoga 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu turizma i sporta dr. sc. Nikolinu Brnjac i državne tajnike Tončija Glavinu, Tomislava Družaka i Josipa Pavića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/59
URBROJ: 50301-05/27-23-11

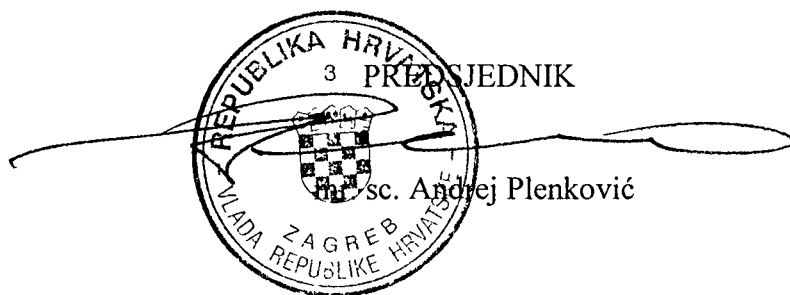
Zagreb, 23. studenoga 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o turizmu

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o turizmu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu turizma i sporta dr. sc. Nikolinu Brnjac i državne tajnike Tončija Glavinu, Tomislava Družaka i Josipa Pavića.



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TURIZMU

Zagreb, studeni 2023.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TURIZMU

DIO PRVI ZAJEDNIČKE ODREDBE

GLAVA PRVA OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona **Članak 1.**

(1) Ovim se Zakonom uređuje sustav turizma, upravljanje razvojem turizma u smjeru održivosti, osiguravanje održivosti, sektorski specifičan sustav poticanja ulaganja u turizmu, zaštita i valorizacija resursne osnove te ostala pitanja od značaja za turizam.

(2) Turizam je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku zbog njegovog gospodarskog, društvenog i međusektorskog utjecaja.

Rodno značenje izraza **Članak 2.**

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

GLAVA DRUGA SUSTAV

Sustav turizma **Članak 3.**

Sustav turizma čine turistička destinacija, djelatnosti i usluge u turizmu te dionici.

Turistička destinacija **Članak 4.**

(1) Turistička destinacija (u daljnjem tekstu: destinacija) se definira kao tržišno i turistički valorizirana prostorna cjelina koja predstavlja cilj turističkih putovanja i obuhvaća područje jedne ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

(2) Elementi turističke destinacije su:

- prostor
- javna turistička infrastruktura
- poslovna turistička infrastruktura
- komunalna infrastruktura
- turističke atrakcije
- ljudski resursi
- prirodna i kulturna dobra
- identitet i imidž
- javne usluge i servisi
- promet (u pokretu i mirovanju).

Djelatnosti i usluge u turizmu

Članak 5.

(1) Djelatnosti i usluge u turizmu su pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka, pružanje usluga smještaja, pružanje usluga turističke agencije, turističkog vodiča, voditelja putovanja, turističkog animatora, turističkog predstavnika, usluge u posebnim oblicima turističke ponude i druge djelatnosti i usluge u skladu s propisima koji uređuju ugostiteljsku djelatnost i pružanje usluga u turizmu.

(2) Obavljanje djelatnosti i pružanje usluga iz stavka 1. ovoga članka obavlja se sukladno propisima koji uređuju ugostiteljsku djelatnost i pružanje usluga u turizmu, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

Dionici u turizmu

Članak 6.

(1) Dionici u sustavu turizma su:

- pravne osobe, obrtnici i druge fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti i/ili pružaju usluge u turizmu i ugostiteljstvu
- organizacije za upravljanje destinacijom
- znanstvena i stručna zajednica
- udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca vrijednosti u turizmu
- lokalno stanovništvo
- turisti.

(2) Dionici u sustavu upravljanja turizmom su tijelo državne uprave nadležno za turizam, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga javnopravna tijela u skladu sa svojim nadležnostima.

DIO DRUGI UPRAVLJANJE RAZVOJEM TURIZMA

GLAVA PRVA RAZVOJ TURIZMA U SMJERU ODRŽIVOSTI

POGLAVLJE I. INSTITUCIONALNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM TURIZMA

Nositelj turističke politike

Članak 7.

Tijelo državne uprave nadležno za turizam je nositelj turističke politike te planira i upravlja razvojem turizma.

Vijeće za upravljanje razvojem turizma

Članak 8.

- (1) Radi ostvarenja strateških ciljeva te učinkovitijeg planiranja i provedbe turističkih politika, osniva se Vijeće za upravljanje razvojem turizma (u daljnjem tekstu: Vijeće).
- (2) Vijeće čine predsjednik Vlade Republike Hrvatske, čelnik tijela državne uprave nadležan za turizam (u daljnjem tekstu: ministar), čelnici tijela državne uprave nadležni za financije, gospodarstvo, kulturu, rad, poljoprivredu, promet, prostorno uređenje, regionalni razvoj, unutarnje poslove, zaštitu okoliša, zdravstvo, državnu imovinu, vanjske poslove, obrazovanje, predsjednici nacionalnih udruga općina, gradova i županija i direktor Hrvatske turističke zajednice.
- (3) Odluku o imenovanju Vijeća donosi Vlada Republike Hrvatske.
- (4) Vijeće se sastaje najmanje jednom godišnje, a sjednicom predsjedava predsjednik Vlade Republike Hrvatske.
- (5) Po potrebi, sjednicama Vijeća mogu prisustvovati i predstavnici drugih tijela državne vlasti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javnih ustanova, trgovačkih društava kojima je osnivač ili u kojima udio u vlasništvu ima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, komora te drugih dionika iz sustava turizma.
- (6) Za svoj rad u Vijeću, članovi Vijeća ne primaju naknadu.
- (7) Administrativne i tehničke poslove za Vijeće, obavlja tijelo državne uprave nadležno za turizam.

Zadaci Vijeća

Članak 9.

Zadaci Vijeća iz članka 8. ovoga Zakona su :

- daje smjernice vezane uz ostvarenje strateških ciljeva hrvatskog turizma
- daje smjernice vezane uz definiranje mjera i aktivnosti za postizanje strateških ciljeva
- prati učinke provedbe mjera
- prati mjere i aktivnosti politika na razini Europske unije i trećih zemalja koje utječu na razvoj turizma
- praćenje poslovnog okruženja i investicijske klime u području turizma
- usklađenje politika i resornih prioriteta koji utječu na razvoj turizma
- poticanje međuresorne suradnje i suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u provedbi mjera i aktivnosti s ciljem razvoja održivog turizma
- razmatra druga pitanja od značaja za razvoj turizma.

Sustav turističkih zajednica

Članak 10.

- (1) Sustav turističkih zajednica čine lokalne i regionalne turističke zajednice, Turistička zajednica Grada Zagreba te Hrvatska turistička zajednica.

(2) Uloga turističke zajednice je upravljanje destinacijom i marketing.

(3) Ustrojstvo, zadaće i način rada te osnovna načela njihova financiranja i gospodarenja, kao i osnivanja, prestanka postojanja i nadzora turističkih zajednica, u dijelu u kojem nije uređeno ovim Zakonom, uređuje se propisom koji uređuje sustav turističkih zajednica.

Znanstveni i stručni savjet

Članak 11.

(1) Kao savjetodavno tijelo osniva se Znanstveni i stručni savjet.

(2) Znanstveni i stručni savjet čine predstavnici akademske zajednice, predstavnici strukovnih udruga i cehova, predstavnici socijalnih partnera, udruga poslodavaca, komora i znanstvenih instituta.

(3) Članove Znanstvenog i stručnog savjeta, imenuje odlukom ministar.

(4) Zadaća Znanstvenog i stručnog savjeta je predlaganje mjera i aktivnosti koje će doprinijeti održivom razvoju turizma.

(5) Za svoj rad u Znanstvenom i stručnom savjetu, članovi ne primaju naknadu.

(6) Na poziv ministra, u radu Znanstvenog i stručnog savjeta mogu sudjelovati i druge osobe.

POGLAVLJE II. PRAĆENJE RAZVOJA

Razvoj turizma u smjeru održivosti

Članak 12.

(1) Razvoj turizma u smjeru održivosti je proces unaprjeđenja sustava turizma koji se temelji na prepoznavanju, poticanju i upravljanju razvojnim potencijalima uz održivo i odgovorno korištenje prostora, prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, kulturne baštine te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva i boravka turista u destinaciji.

(2) S ciljem praćenja razvoja turizma u smjeru održivosti, uspostavlja se indeks turističke razvijenosti i sustav pokazatelja održivosti.

Indeks turističke razvijenosti

Članak 13.

(1) Indeks turističke razvijenosti je pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja turističke razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju.

(2) Prema Indeksu turističke razvijenosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se razvrstati u kategorije I, II, III, IV i 0 pri čemu su u kategoriju I svrstana turistički najrazvijenija područja, a u kategoriju 0 područja bez turističke aktivnosti.

(3) Izračun Indeksa turističke razvijenosti se provodi svake godine za prethodnu godinu, na razini jedinice lokalne samouprave i na razini jedinice područne (regionalne) samouprave.

(4) Pokazatelji za izračun indeksa turističke razvijenosti se određuju kao apsolutni i relativni pokazatelji koji se odnose na turistički promet, zaposlenost i smještajne kapacitete.

(5) Pokazatelje za izračun indeksa turističke razvijenosti, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa turističke razvijenosti propisuje pravilnikom ministar.

Pokazatelji održivosti destinacije

Članak 14.

(1) Pokazatelji održivosti destinacije su alat za praćenje održivosti i informirano upravljanje razvojem turizma.

(2) Prate se pokazatelji koji mjere utjecaje turizma na gospodarske, društvene, okolišne i prostorne aspekte održivosti destinacije:

- zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
- zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
- pristupačnost destinacije
- sigurnost destinacije
- održivo upravljanje destinacijom
- upravljanje vodnim resursima
- gospodarenje otpadnim vodama
- gospodarenje otpadom
- zaštita bioraznolikosti
- održivo upravljanje energijom
- ublažavanje i prilagodba klimatskih promjena
- održivo upravljanje prostorom
- turistički promet
- turistička infrastruktura
- poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu.

(3) Svaka grupa pokazatelja sadrži obavezne i specifične pokazatelje održivosti.

(4) Obavezni pokazatelji održivosti prate se na razini svake destinacije.

(5) Specifični pokazatelji održivosti koji se prate na razini destinacije određuju se planom upravljanja destinacijom.

(6) Popis obveznih i specifičnih pokazatelja za praćenje održivosti, izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun pokazatelja, rokove, kao i način praćenja održivosti propisuje ministar pravilnikom iz članka 13. stavka 5. ovoga Zakona.

GLAVA DRUGA OSIGURAVANJE ODRŽIVOSTI

Praćenje održivosti Članak 15.

- (1) Tijelo državne uprave nadležno za turizam, kontinuirano prati razvoj turizma u smjeru održivosti.
- (2) Održivost razvoja turizma na razini destinacije prati turistička zajednica.
- (3) Praćenje održivosti se provodi kroz aktivnosti prikupljanja, praćenja i analize podataka o pokazateljima održivosti i dugim podacima vezanim uz turizam i utjecaj turizma na druge djelatnosti te o raspoloživoj infrastrukturi, suprastrukturi i socio-demografskim pokazateljima.
- (4) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, turističke zajednice te pružatelji javnih usluga, dužni su dostavljati podatke iz stavka 3. ovoga članka putem integriranog informacijskog sustava turizma.
- (5) Podaci o poduzetnicima se prikupljaju iz službenih evidencija i drugih javno dostupnih izvora.
- (6) Podatke i analize podataka o turističkom prometu u destinaciji, uključujući i podatke o turistima koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, prikupljeni od strane turističkih zajednica, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su koristiti kao podlogu za donošenje odluka o modernizaciji i prilagođavanju javne i privatne infrastrukture kao i komunalne i prometne infrastrukture i za definiranje alata za upravljanje turističkim tokovima.
- (7) Podaci iz stavka 3. ovoga članka se prikupljaju na nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj razini te na razini poduzetnika, iz javno dostupnih izvora, istraživanjem i dostavom od vlasnika podataka.
- (8) Podatke iz stavka 3. ovoga članka na regionalnoj i lokalnoj razini, a koji nisu dostupni putem integriranog informacijskog sustava turizma, prikupljaju turističke zajednice.
- (9) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pružatelji javnih usluga, na zahtjev turističke zajednice dostavit će podatke iz stavka 3. ovoga članka o kojima vode službenu evidenciju u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva.
- (10) Vrstu i opseg prikupljanja podataka, rokove dostave te metodologiju prikupljanja podataka propisuje ministar pravilnikom iz članka 13. stavka 5. ovoga Zakona.

Satelitski račun turizma Članak 16.

Satelitski račun turizma je okvir koji omogućuje analizu turističke ponude i potražnje na temelju financijskih podataka koji se mogu uspoređivati u vremenu i s drugim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Sustav satelitskih računa održivog turizma

Članak 17.

(1) Sustav satelitskih računa održivog turizma je metodološki okvir za sustavno praćenje društvenih, okolišnih i gospodarskih učinaka turizma.

(2) Sastavnice sustava satelitskih računa održivog turizma su nacionalni, regionalni na razinu Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 2) i destinacijski na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 3) za područje Jadranske Hrvatske.

Izračun prihvatnog kapaciteta

Članak 18.

(1) Izračun prihvatnog kapaciteta destinacije izrađuju turističke zajednice na razini destinacije.

(2) Prihvatni kapacitet destinacije, u smislu ovoga Zakona, je broj turista koji mogu posjetiti turističku destinaciju u isto vrijeme, ne uzrokujući pritom neprihvatljive poremećaje fizičke, gospodarske i sociokulturne okoline te smanjenje u zadovoljstvu posjetitelja, izrađen prema propisanoj metodologiji izračuna.

(3) Izračun iz stavka 1. ovoga članka mora izrađivati turistička zajednica koja je djelomično ili u cijelosti osnovana na području jedinice lokalne samouprave koja je prema Indeksu turističke razvijenosti razvrstana u kategoriju I i II.

(4) U slučaju da izračun prihvatnog kapaciteta izrađuje više turističkih zajednica, potrebno je sporazumom definirati obuhvat područja za koje se izrađuje izračun prihvatnih kapaciteta.

(5) Izračun prihvatnih kapaciteta destinacije, predstavlja stručnu podlogu pri prostornom planiranju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za koju se izrađuje.

(6) Metodologiju izračuna prihvatnog kapaciteta donosi ministar pravilnikom.

Integrirani informacijski sustav turizma

Članak 19.

(1) Elektroničke usluge iz područja turizma i ugostiteljstva i baze podataka uspostavljene u procesu praćenja održivosti, objedinjuju se u integriranom informacijskom sustavu turizma koji vodi tijelo državne uprave nadležno za turizam.

(2) Integrirani informacijski sustav turizma sastoji se od elektroničkih alata:

- a) elektroničkih postupaka registracije obavljanja djelatnosti i pokretanja poslovanja u području turizma i ugostiteljstva
- b) Središnjeg turističkog registra
- c) sustava za dodjelu potpora u turizmu
- d) sustava za prijavu i odjavu turista
- e) turističko informacijskog portala
- f) drugih e-usluga i baza podataka te sustava za analizu podataka vezanih uz praćenje i vrednovanje održivosti.

(3) Elektronički sustav i e-usluge iz stavka 2. ovoga članka, povezuju se na sustav Središnjeg državnog portala, Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav i Korisnički pretnac u sustavu e-Građani te u formatu baze podataka razmjenjivih putem Nacionalne infrastrukture prostornih podataka i s drugim sustavima prostornih podataka Republike Hrvatske.

(4) Način unošenja i pristupa podacima sustava turizma, kao i detaljniju razradu sadržaja te vrstu i oblik informacija koje se prikupljaju te rokove dostave podataka, pravilnikom propisuje ministar.

GLAVA TREĆA ALATI ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM TURIZMA

POGLAVLJE I. UPRAVLJANJE DESTINACIJOM

Sustav upravljanja destinacijom Članak 20.

Sustav upravljanja destinacijom čine sustav turističkih zajednica iz članka 10. ovoga Zakona i ostali dionici u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Učinkovitost sustava turističkih zajednica Članak 21.

(1) Hrvatska turistička zajednica kao nacionalna turistička organizacija koordinira marketinške aktivnosti svih turističkih zajednica.

(2) S ciljem unapređenja učinkovitosti upravljanja destinacijom uspostavlja se nacionalna i regionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica.

Nacionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica Članak 22.

(1) Nacionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica (u daljnjem tekstu: nacionalna koordinacija) koordinira rad i aktivnosti regionalnih turističkih zajednica na području Republike Hrvatske te osigurava horizontalnu i vertikalnu suradnju turističkih zajednica.

(2) Nacionalnu koordinaciju saziva predsjednik Hrvatske turističke zajednice najmanje jednom godišnje.

(3) Predsjednik Hrvatske turističke zajednice saziva sjednicu nacionalne koordinacije s ciljem osiguravanja usklađenosti planskih dokumenata i provedbe strateških ciljeva, a osobito vezano uz održivost turizma, dostupnost destinacije, nacionalni brend, regionalne i lokalne brendove, promociju i oglašavanje.

(4) Članovi nacionalne koordinacije su predsjednik Hrvatske turističke zajednice, predsjednici svih regionalnih turističkih zajednica i predsjednik Turističke zajednice Grada Zagreba.

(5) U radu nacionalne koordinacije sudjeluje direktor Hrvatske turističke zajednice i po potrebi direktori regionalnih turističkih zajednica te drugi relevantni dionici.

Regionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica

Članak 23.

(1) Regionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica (u daljnjem tekstu: regionalna koordinacija) koordinira rad i aktivnosti lokalnih turističkih zajednica na svome području te osigurava horizontalnu i vertikalnu suradnju turističkih zajednica.

(2) Regionalnu koordinaciju saziva predsjednik regionalne turističke zajednice najmanje jednom godišnje.

(3) Ako na području za koje je osnovana regionalna turistička zajednica ima barem jedna turistička zajednica razvrstana u kategoriju I ili II Indeksa turističke razvijenosti, na regionalnoj koordinaciji se raspravlja o području obuhvata za koje se izrađuju izračuni prihvatnih kapaciteta uvažavajući strateške dokumente koji su definirali rivijeru, kraj, područje, otok, klaster i druge prepoznate turističke cjeline, s ciljem koordinacije i usklađenosti lokalnih turističkih zajednica pri određivanju područja obuhvata.

(4) Predsjednik regionalne turističke zajednice saziva sjednicu regionalne koordinacije s ciljem osiguravanja usklađenosti planskih dokumenata i provedbe strateških ciljeva, a osobito vezano uz prikupljanje podataka i analizu stanja razvoja destinacije, valorizaciju i razvoj atrakcija, dostupnost destinacije, razvoj javne turističke infrastrukture, upravljanje turističkim tokovima, promet u destinaciji, javne službe i sigurnost.

(5) Članovi regionalne koordinacije su predsjednik regionalne turističke zajednice i predsjednici svih lokalnih turističkih zajednica na području za koje je regionalna turistička zajednica osnovana te predstavnik tijela državne uprave nadležnog za turizam i Hrvatske turističke zajednice.

(6) U radu regionalne koordinacije sudjeluje direktor regionalne turističke zajednice i po potrebi direktori lokalnih turističkih zajednica na njezinu području te drugi relevantni dionici.

Uloga turističke zajednice u upravljanju destinacijom

Članak 24.

(1) Uloga turističke zajednice u upravljanju destinacijom je planiranje i provedba mjera turističke politike, razvoj destinacije i praćenje ostvarenih ciljeva.

(2) Obveze turističke zajednice u upravljanju destinacijom su:

- integrirano upravljanje destinacijom na temelju plana upravljanja destinacijom
- upravljanje turističkim tokovima
- suradnja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u unaprjeđenju razvoja destinacije
- suradnja s tijelom državne uprave nadležnim za turizam u razvoju turističke politike
- podrška drugim tijelima državne uprave u poslovima od značaja za razvoj destinacije
- druge obveze i zadaće propisane zakonom koji uređuje sustav turističkih zajednica.

Plan upravljanja destinacijom

Članak 25.

(1) Plan upravljanja destinacijom je planski dokument za razvoj održive destinacije.

(2) Plan upravljanja destinacijom izrađuje turistička zajednica za područje jedne ili više lokalnih ili regionalnih turističkih zajednica te Turistička zajednica Grada Zagreba.

(3) Kada se plan upravljanja destinacijom izrađuje za područje jedne ili više turističkih zajednica, o međusobnim pravima i obvezama svih uključenih turističkih zajednica kao i o području obuhvata izrade, sklapa se sporazum.

(4) Plan upravljanja destinacijom izrađuje se za razdoblje od četiri godine.

(5) U izradu plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica je dužna uključiti jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i trgovačka društva u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske, udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca vrijednosti u turizmu, nadležna tijela za prostorno planiranje, zdravstvo i kulturu, kao i druge dionike važne za planiranje razvoja turizma u destinaciji.

(6) Plan upravljanja destinacijom određuje smjer razvoja destinacije u skladu s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima, a sadrži:

- analizu stanja
- popis resursne osnove
- pokazatelje održivosti na razini destinacije propisane člankom 14. ovoga Zakona
- razvojni smjer s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje
- prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije te
- popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije
- popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

(7) U postupku donošenja plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica je dužna provesti javno savjetovanje o prijedlogu izrađenog plana upravljanja destinacijom te na drugi primjeren način osigurati sudjelovanje lokalnog stanovništva u postupku donošenja sukladno propisu kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.

(8) Plan upravljanja destinacijom, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice.

(9) U slučaju da se plan upravljanja destinacijom donosi za područje više jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave, plan upravljanja destinacijom donose predstavnička tijela svih jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za čije područje se plan donosi.

(10) Usvojeni plan upravljanja destinacijom, objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave i na internetskim stranicama turističke zajednice.

(11) Plan upravljanja destinacijom mijenja se na isti način kako je usvojen.

(12) Metodologiju izrade plana upravljanja destinacijom, uključivanja ključnih dionika iz stavka 5. ovoga članka, izrade analize stanja i definiranja projekata značajnih za razvoj destinacije donosi ministar pravilnikom.

Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini

Članak 26.

(1) Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini izrađuju regionalne turističke zajednice.

(2) Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini mora biti usklađen s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima, temeljen na pokazateljima održivosti, a mora uzeti u obzir i turističke tokove.

(3) Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini, osim elemenata iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona, mora definirati i bitne elemente za upravljanje i marketing destinacije.

(4) Plan upravljanja destinacijom iz stavka 1. ovoga članka, izrađuje regionalna turistička zajednica za područje za koje je osnovana.

(5) Plan upravljanja destinacijom iz stavka 1. ovoga članka, donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave sukladno odredbama članka 25. ovoga Zakona.

(6) Kada se plan upravljanja destinacijom izrađuje za destinaciju koja obuhvaća područje više regionalnih turističkih zajednica, plan upravljanja destinacijom, županijskim skupštinama predlažu turistička vijeća regionalnih turističkih zajednica u skladu s prethodno sklopljenim sporazumom svih uključenih regionalnih turističkih zajednica.

Plan upravljanja destinacijom za Grad Zagreb

Članak 27.

(1) Plan upravljanja destinacijom za Grad Zagreb mora biti usklađen s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima, temeljen na pokazateljima održivosti, izračunu prihvatnih kapaciteta te mora uzeti u obzir i turističke tokove.

(2) Plan upravljanja destinacijom izrađuje Turistička zajednica Grada Zagreba sukladno odredbama članka 25. ovoga Zakona.

Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini

Članak 28.

(1) Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini mora biti usklađen s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima te planom upravljanja destinacijom na regionalnoj razini.

(2) Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini mora biti temeljen na pokazateljima održivosti, izračunu prihvatnih kapaciteta ne starijem od četiri godine te mora uzeti u obzir i turističke tokove.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, lokalna turistička zajednica razvrstana u kategoriju III, IV i 0 Indeksa turističke razvijenosti izrađuje plan upravljanja destinacijom na način da se plan, ne mora temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta.

(4) Plan upravljanja destinacijom iz stavka 1. ovoga članka, izrađuje lokalna turistička zajednica.

(5) Plan upravljanja destinacijom iz stavka 1. ovoga članka, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave sukladno odredbama članka 25. ovoga Zakona.

(6) Kada se plan izrađuje za destinaciju koja obuhvaća područje više lokalnih turističkih zajednica, plan upravljanja destinacijom predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave predlažu turistička vijeća lokalnih turističkih zajednica u skladu s prethodno sklopljenim sporazumom svih uključenih lokalnih turističkih zajednica.

Integrirano upravljanje destinacijom u smjeru održivosti

Članak 29.

(1) Obveza lokalne turističke zajednice, regionalne turističke zajednice i Turističke zajednice Grada Zagreba je integrirano upravljanje destinacijom na temelju plana upravljanja destinacijom, kroz upravljanje svim elementima koji čine destinaciju.

(2) Integrirano upravljanje destinacijom iz stavka 1. ovoga članka, provodit će se kroz razvoj turističkih proizvoda, koordinaciju s ostalim dionicima u osiguravanju infrastrukture, kao i razvoj ljudskih potencijala uz prethodnu analizu stanja i potreba destinacije, postojećih elemenata destinacije, osobito razine digitalizacije, pristupačnosti i održivosti te identificiranje potencijala na kojima se može graditi razvoj.

(3) Turistička zajednica u integriranom upravljanju destinacijom ima ulogu okupljanja i koordinacije dionika i marketinške potpore, a s ciljem osmišljavanja i razvoja proizvoda.

Upravljanje turističkim tokovima

Članak 30.

(1) Turistička zajednica provodi mjere za upravljanje turističkim tokovima u suradnji s drugim dionicima u sustavu turizma.

(2) Mjere koje turistička zajednica može provoditi u smislu stavka 1. ovoga članka su:

- izrada plana dolaska posjetitelja na lokaciju s prijedlogom plana razgleda i vremenom trajanja
- izrada plana rasporeda i dinamike uplova i opskrbe brodova na kružnom putovanju
- izrada plana rasporeda i dinamike dolazaka autobusa i iskrcanja putnika na frekventnim turističkim mjestima
- druge mjere u skladu sa zadaćama turističke zajednice propisanim odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje sustav turističkih zajednica.

(3) Mjere iz stavka 2. ovoga članka provode se ako su predviđene planom upravljanja destinacijom, utemeljene na izračunu prihvatnih kapaciteta i ako je odluku o provedbi mjera donijela jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave ili drugo nadležno tijelo.

Uloga lokalne i područne (regionalne) samouprave u upravljanju destinacijom

Članak 31.

(1) U upravljanju održivim razvojem turizma u destinaciji, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može na temelju plana upravljanja destinacijom, a u skladu s prostornim planovima, donijeti odluku o:

- broju, vrsti i kategoriji ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave na temelju izračuna prihvatnih kapaciteta
- kapacitetima smještajnih objekata u destinaciji na temelju izračuna prihvatnih kapaciteta
- upravljanju turističkim tokovima
- uvođenju turističkog ekološkog doprinosa
- ostalim mjerama iz svoje nadležnosti koje su vezane uz turizam.

(2) Odluka iz stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga članka, donosi se najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za iduću godinu.

(3) Odluka donesena temeljem stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga članka dostavlja se nadležnom tijelu u skladu s zakonom kojim se uređuje ugostiteljstvo i usluge u turizmu koje je, uz uvjete propisane zakonom kojim se uređuje ugostiteljstvo i usluge u turizmu, dužno postupiti u skladu s tom odlukom prilikom izdavanja rješenja u postupku utvrđivanja uvjeta za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu.

Turistički ekološki doprinos

Članak 32.

(1) Turistički ekološki doprinos plaćaju turisti koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, na način određen odlukom o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, turistički ekološki doprinos ne plaćaju:

- a) djeca do 12 godina
- b) osobe s invaliditetom od 70 % i većim i jedan pratitelj
- c) osobe koje zbog potrebe rada ili obavljanja poslova borave u općini ili gradu u kojem nemaju prebivalište
- d) profesionalni članovi posade na čarterskim plovilima i brodovima za višednevna kružna putovanja
- e) sudionici školskih izleta, koje su odobrile školske ustanove
- f) osobe korisnici socijalne skrbi
- g) studenti i đaci koji nemaju prebivalište u općini ili gradu u kojem se školuju.

(3) Ako jedinica lokalne samouprave donese odluku o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. ovoga Zakona, odlukom određuje opseg primjene, obveznike plaćanja, razdoblje primjene, način naplate i njegovu visinu.

(4) Turistički ekološki doprinos se uplaćuje na poseban račun jedinice lokalne samouprave.

(5) Jedinica lokalne samouprave, dužna je uplaćena sredstva turističkog ekološkog doprinosa koristiti za smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš i klimu, prostor te za mjere očuvanja okoliša i prirode.

Suradnja turističke zajednice s jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 33.

(1) Turistička zajednica pruža stručnu podršku jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave za koju je osnovana.

(2) U provedbi aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka, turistička zajednica će:

- osigurati podatke za donošenje odluka o upravljanju razvojem održivog turizma
- predlagati mjere za razvoj destinacije
- predlagati mjere za smanjenje preopterećenosti komunalne infrastrukture i turističkih atrakcija
- predlagati donošenje odluka temeljem plana upravljanja destinacijom
- predlagati mjere upravljanja turističkim tokovima
- pružati drugu stručnu podršku u okviru propisanih zadaća.

Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije

Članak 34.

(1) Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije je projekt koji je kao projekt od posebnog značaja naveden u planu upravljanja destinacijom, a doprinosi provedbi plana upravljanja destinacijom i strateškom cilju definiranom aktima strateškog planiranja za razvoj turizma.

(2) Nositelj projekta od posebnog značaja za razvoj destinacije može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.

(3) Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije ima prednost kod sufinanciranja iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora financiranja, ako je u skladu s javnim pozivom i pravilima o potporama.

(4) Tijelo državne uprave nadležno za turizam uspostavlja, vodi i javno objavljuje bazu projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

(5) Popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije iz članka 25. stavka 6. podstavka 7. ovoga Zakona, radi upisa u bazu projekata, tijelu državne uprave nadležnom za turizam dostavlja jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za svoje područje.

(6) Osim projekata iz stavka 1. ovoga članka, jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave dostavlja tijelu državne uprave nadležnom za turizam popis svih projekata iz plana upravljanja destinacijom.

POGLAVLJE II SUSTAV POTICANJA

ODJELJAK I. POTICAJNE MJERE DJELATNOSTIMA U TURIZMU

Sektorski prilagođeni kriteriji i pravni temelj poticanja djelatnosti u turizmu **Članak 35.**

(1) Sektorski specifičan program poticanja koji se uređuje ovim Zakonom, osnova je za donošenje poticajnih mjera namijenjenih djelatnostima u turizmu i ekosustavu turizma.

(2) Svrha poticajnih mjera iz stavka 1. ovoga članka je osiguranje ključnih strateških ciljeva razvoja turizma u smjeru održivosti u Republici Hrvatskoj, koji se odnose na:

- a) ravnomjeren cjelogodišnji i regionalno odnosno prostorno uravnoteženiji razvoj turizma, koji uključuje i razvoj posebnih oblika turizma kao i unapređenje međunarodne povezanosti Republike Hrvatske
- b) društveno i okolišno održivi razvoj turizma, s ciljem smanjivanja negativnog utjecaja turizma na okoliš, klimu i prostor
- c) razvoj konkurentnog i inovativnog turizma, uključujući jačanje ljudskih potencijala, povećanje kvalitete smještajnih i ostalih kapaciteta u okviru turističke ponude, kao i diverzifikacija cjelokupne turističke ponude te digitalna transformacija turizma
- d) povećanje otpornosti djelatnostima u turizmu na vanjske utjecaje.

(3) Mjerama iz stavka 1. ovoga članka poticat će se aktivnosti u turizmu:

- a) ulaganja u turističke proizvode više dodane vrijednosti na cijelom području Republike Hrvatske i inovativne destinacijske ponude koja se temelji na klimatskim i prostornim značajkama, povijesnom i kulturnom nasljeđu, prirodnoj baštini te drugim osobitostima svake destinacije s ciljem ravnomjernijeg turističkog razvoja i smanjivanja sezonalnosti
- b) ulaganja u javnu turističku infrastrukturu i razvoj turističke ponude, osobito u slabije turistički razvijenim područjima te razvoj s time povezanih posebnih oblika turizma
- c) unapređenje prometne povezanosti, osobito kroz povećanje broja postojećih međunarodnih zračnih linija i otvaranja novih radi povezivanja s najvažnijim emitivnim tržištima te ulaganje u otvaranje novih željezničkih linija
- d) ulaganja u zelenu i plavu tranziciju koja uključuju smanjivanje nastanka otpada, učinkovito korištenje energije i vode, poticanje kružnog gospodarstva, korištenje energije iz obnovljivih izvora, smanjivanje emisija stakleničkih plinova, uvođenje eko-inovacija i standarda, certificiranja, i dr.
- e) ulaganja u stjecanje novih znanja, vještina i povećanje stručnih kompetencija u cjelokupnom sustavu turizma, usvajanje i provedbu programa cjeloživotnog obrazovanja usmjerenih na prekvalifikacije i usavršavanje, dodatno osposobljavanje i unaprjeđenje vještina radno sposobnog stanovništva za rad u turizmu, osobito obrazovanje mladih i početnika
- f) ulaganja u unapređenje strukture i kvalitete smještajnih, ugostiteljskih, sportsko-rekreativnih, zabavnih i ostalih kapaciteta odnosno sadržaja više dodane vrijednosti

- g) ulaganja u nautički i čarter turizam temeljen na očuvanju okoliša, kvalitetnim marinama i ostaloj infrastrukturi te implementaciji rješenja za smanjenje emisija onečišćujućih tvari opreme, vozila i plovila
- h) ulaganja u nove projekte i poduhvate u sustavu turističke ponude, primjerice projekte koji se odnose na prelazak s tradicionalnog smještaja u domaćinstvu u tržišno održivije smještajne kapacitete te ostale sadržaje više dodane vrijednosti
- i) ulaganja u inovativne projekte mikro i malih te srednjih poduzetnika u sustavu turizma, kao i u djelatnostima u cjelokupnom lancu vrijednosti turizma
- j) ulaganja u inovacije i digitalnu transformaciju turizma s ciljem povećanja razine korištenja digitalnih kanala te povećanja razine digitalnih znanja i vještina dionika u sustavu turizma radi stvaranja ponude tehnološki naprednijih i personaliziranih usluga, kao i radi povećanja razine pristupačnosti te sinergije interneta stvari i računalnih sustava s ciljem unapređenja postojeće i kreiranja inovativnih i modernih usluga
- k) ulaganja u mjere koje će dodatno jačati sigurnost i otpornost turizma u Republici Hrvatskoj i mjere kreiranje potražnje za hrvatskim turističkim proizvodom na temelju tih značajki.

(4) Djelatnostima u turizmu i ekosustava u turizmu u smislu stavka 1. ovog članka smatraju se djelatnosti: pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, putničke agencije, organizatora putovanja (turoperatore) i ostalih rezervacijskih usluga te povezane djelatnosti, organizacije sastanaka i poslovnih sajmova, marina, rent-a-car te prijevoza putnika, za iznajmljivanje i davanje u najam plovnih prijevoznih sredstava u turističke svrhe.

Vrste poticajnih mjera **Članak 36.**

(1) Poticajne mjere iz članka 35. ovoga Zakona su:

- a) uspostava institucionalnog okvira za upravljanje razvojem turizma u smjeru održivosti, osiguravanje održivosti, upravljanje i promicanje destinacije, ulaganja u javnu turističku infrastrukturu dostupnu turistima bez ograničenja i druge mjere u okviru politika u području sustava turizma i upravljanja razvojem turizma u smjeru održivosti u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i
- b) mjere državnih potpora u smislu članka 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) namijenjene poduzetnicima u sustavu turizma.

(2) Poticajne mjere iz stavka 1. ovoga članka koje se odnose na državne potpore, mogu se dodjeljivati samo ako su u skladu s pravilima o državnim potporama sadržanima u propisima o državnim potporama koje su usvojile institucije Europske unije.

Državne potpore **Članak 37.**

(1) U okviru mjera državnih potpora iz članka 36. stavka 1. točke b) ovoga Zakona, poduzetnicima u sustavu turizma dodjeljuju se kategorije i vrste državnih potpora:

- a) regionalne državne potpore
- b) državne potpore malim i srednjim poduzetnicima u obliku potpora za ulaganje i operativne potpore

- c) državne potpore za zaštitu okoliša, uključujući ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama
- d) državne potpore za inovacije
- e) državne potpore za usavršavanje
- f) državne potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom
- g) državne potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu
- h) ostale vrste potpora ovisno o aktivnosti koja je predmet poticaja sukladno članku 35. stavku 3. ovoga Zakona, uključujući i potpore male vrijednosti.

(2) Državne potpore iz stavka 1. ovoga članka dodjeljuju se na temelju programa potpora uz uvjet spojivosti s pravilima o državnim potporama sadržanima u propisima iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona i u skladu s postupkom propisanim odredbama zakona kojim se uređuju državne potpore.

(3) Kriterij za dodjelu potpore je Indeks turističke razvijenosti područja na kojem se provodi projekt ulaganja, doprinos projekta ulaganja produljenju turističke sezone i stvaranju radnih mjesta u djelatnostima u turizmu, diverzifikaciji i povećanju kvalitete turističke ponude te doprinosa projekta ulaganja zelenoj tranziciji, osobito u pogledu zahtjeva povezanih s emisijama stakleničkih plinova i ostalo.

(4) Državne potpore iz stavka 1. ovoga članka ne mogu se dodijeliti poduzetniku u teškoćama u smislu definicije poduzetnika u teškoćama prema propisima o državnim potporama iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona.

(5) Pri dodjeli državnih potpora primjenjuju se pravila o zbrajanju (kumulaciji) potpora sukladno propisima o državnim potporama iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona

(6) Programom potpora iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se kategorija odnosno vrsta državne potpore koja se dodjeljuje poduzetnicima u djelatnostima u turizmu, uvjeti spojivosti državne potpore s člankom 107. stavkom 3. UFEU, svrha i cilj dodjele državne potpore, prihvatljivi troškovi i prihvatljivi korisnici, intenzitet i/ili iznos državne potpore, uvjeti koji se odnose na poticajni učinak potpore i na zbrajanje potpora, oblik potpore, iznos i izvor sredstava državnih potpora, procijenjeni učinak državne potpore, način i postupak dodjele državne potpore, važenje programa državnih potpora te ostali uvjeti spojivosti potpora sukladno odgovarajućim pravilima sadržanima u propisima o državnim potporama.

(7) Davatelj državnih potpora iz stavka 1. ovoga članka je tijelo državne uprave nadležno za turizam.

Posebni uvjeti za dodjelu državnih potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit **Članak 38.**

(1) U okviru poticajnih mjera koje se odnose na državne potpore iz članka 36. stavka 1. točke b) ovoga Zakona, za početno ulaganje ili za početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti u turizmu (djelatnosti oznake 55, 56, 79 i 93 Nacionalne klasifikacije djelatnosti) sukladno pravilima o regionalnim državnim potporama za ulaganje, poduzetnicima se dodjeljuje državna potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit, i to:

- a) za početno ulaganje ili za početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti u iznosu od najmanje 150.000,00 eura do 1.000.000,00 eura, stopa poreza na dobit umanjuje se za 50% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do deset godina od početka ulaganja
- b) za početno ulaganje ili za početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti u iznosu od najmanje 1.000.000,00 eura do 3.000.000,00 eura, stopa poreza na dobit umanjuje se za 75% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do deset godina od početka ulaganja
- c) za početno ulaganje ili za početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti u iznosu većem od 3.000.000,00 eura, stopa poreza na dobit umanjuje se za 100% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do deset godina od početka ulaganja.
- (2) Minimalni broj radnih mjesta povezanih s ulaganjem koje je potrebno otvoriti početnim ulaganjem iz stavka 1. ovoga članka, bit će definiran uredbom iz stavka 10. ovoga članka.
- (3) Sva početna ulaganja koja je pokrenuo isti korisnik državne potpore na razini grupe u razdoblju od tri godine od datuma početka radova na drugom ulaganju kojem je dodijeljena državna potpora smatraju se dijelom istog projekta ulaganja.
- (4) Najviši godišnji iznos državne potpore koji korisnik potpore za ulaganje može koristiti na temelju ovoga Zakona ne može biti veći od 7.000.000,00 eura. Regionalne potpore za ulaganja dodjeljuju se sukladno karti regionalnih potpora odobrenoju u skladu s člankom 3. točkama (a) i (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja je na snazi u trenutku dodjele potpora.
- (5) Početno ulaganje u smislu stavka 1. ovog članka je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu poduzetnika u djelatnosti u turizmu koje je povezano s jednim od:
- osnivanjem nove poslovne jedinice
 - proširenjem kapaciteta postojeće poslovne jedinice
 - diverzifikacijom outputa poslovne jedinice na proizvode koje poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili usluge kojima se nije prethodno bavila
 - temeljitom promjenom sveukupnog proizvodnog procesa ili općeg pružanja usluga na koje se odnosi ulaganje u poslovnu jedinicu.
- (6) Početnim ulaganjem kojim se pokreće nova ekonomska djelatnost u smislu stavka 1. podstavka c) ovoga članka smatra se ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu koje je povezano sa:
- osnivanjem nove poslovne jedinice i/ili
 - diverzifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uvjetom da nova djelatnost nije ista ili slična djelatnosti koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici.
- (7) Istom ili sličnom djelatnosti iz stavka 6. ovoga članka smatra se djelatnost iz istog razreda (četveroznamenkasta brojčana oznaka) statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti Nacionalne klasifikacije djelatnosti.
- (8) Samo stjecanje udjela u poduzetniku ili zamjensko ulaganje, ne smatra se početnim ulaganjem kojim se pokreće nova ekonomska djelatnost.
- (9) Za ulaganja u iznosu od najmanje 100.000,00 eura do 5.000.000,00 eura za kupnju ili najam u trajanju od najmanje 12 mjeseci čistih plovila koja barem djelomično pokreće električna energija ili vodik ili plovila s nultim emisijama, kao i za prilagodbu plovila koja plovilima

omogućava da se kvalificiraju kao čista plovila ili plovilima s nultim emisijama, poduzetnicima koji kao osnovnu djelatnost obavljaju djelatnost iznajmljivanja i davanja u najam plovnih prijevoznih sredstava (oznaka 77.34 statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti Nacionalne klasifikacije djelatnosti), stopa poreza na dobit umanjuje se za 100% od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do deset godina od početka ulaganja u skladu s pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša.

(10) Vlada Republike Hrvatske, uredbom koja predstavlja program potpora u smislu članka 37. stavka 2. ovoga Zakona, propisuje način ostvarivanja prava na dodjelu državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit iz ovoga članka, uvjete spojivosti državne potpore s pravilima o regionalnim državnim potporama za ulaganja i odgovarajućim pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša temeljem kriterija propisanih člankom 37. stavak 3. ovoga Zakona, prihvatljive troškove, prihvatljive korisnike, intenzitet potpore, učinak poticaja, primjenu kriterija i način izračuna državne potpore te druga pitanja od značaja za donošenje odluke o potpori pojedinačnom korisniku potpore.

Korištenje državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit **Članak 39.**

(1) Državna potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit iz članka 38. ovoga Zakona ima učinak poticaja i može se zbrajati s drugim državnim potporama i potporama male vrijednosti u skladu s pravilima sadržanima u propisima iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Državna potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit iz članka 38. ovoga Zakona ne može se dodijeliti poduzetniku u teškoćama u smislu definicije poduzetnika u teškoćama prema propisima o državnim potporama iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Visina državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit tijekom cijelog razdoblja korištenja te potpore određuje se u apsolutnom iznosu kao razlika između iznosa obračuna poreza koji bi se morao platiti prema važećoj stopi poreza na dobit u trenutku dodjele potpore izračunatog sukladno propisima kojima se uređuje porez na dobit i iznosa poreza na dobit odobrenog na temelju članka 38. ovoga Zakona.

(4) Ako korisnik potpore tijekom razdoblja korištenja potpore iz članka 38. ovoga Zakona prestane biti obveznik poreza na dobit, prestaje mu pravo korištenja poreznih poticaja za preostalo razdoblje za koje su mu odobrene potpore, uz obvezu očuvanja projekta ulaganja sukladno pravilima o potporama sadržanima u propisima iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona.

(5) Ako korisnik državne potpore ne ispuní uvjete iz članka 38. ovoga Zakona i uredbe iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona, gubi pravo korištenja državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit za cijelo vrijeme za koje mu je potpora dodijeljena te je dužan izvršiti povrat sredstava koja je stekao korištenjem odobrene potpore uvećano za iznos osnovne referentne stope koja se određuje i objavljuje na temelju pravila o državnim potporama, uvećane za 100 baznih bodova.

(6) Povrat sredstava potpore iz stavka 5. ovoga članka ne smije biti manji od cjelovitog povrata nezakonite potpore uključujući plaćanje kamata za cijelo razdoblje tijekom kojega je poduzetnik potporu koristio po stopi koja je jednaka stopi koja bi se primjenjivala da je iznos potpore morao pozajmiti na tržištu u razdoblju korištenja državne potpore.

**Posebni uvjeti za dodjelu državnih potpora za aktiviranje neaktivne imovine u obliku
umanjenja naknade za raspolaganje neaktivnom imovinom u vlasništvu Republike
Hrvatske
Članak 40.**

(1) Državna potpora u obliku umanjenja naknade za raspolaganje neaktivnom imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske može se dodijeliti za početna ulaganja u materijalnu imovinu kojima se aktivira neaktivna imovina u vlasništvu Republike Hrvatske ako je vrijednost početnog ulaganja najmanje 3.000.000,00 eura, uz uvjet spojivosti potpore s pravilima za dodjelu regionalnih državnih potpora za ulaganja sukladno propisima o državnim potporama iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona i uredbom iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona te uz uvjet da je tijelo nadležno za raspolaganje državnom imovinom donijelo odluku kojom se korisniku potpore odobrava davanje nekretnine u zakup ili mu se odobrava osnivanje prava građenja.

(2) Neaktivnom imovinom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se zemljište i/ili građevina u vlasništvu Republike Hrvatske kojom upravlja tijelo nadležno za upravljanje državnom imovinom, a koja imovina nije u funkciji odnosno na kojoj se ne obavlja nikakva ekonomska djelatnost.

(3) Neaktivnom imovinom u smislu ovoga Zakona ne smatra se imovina u vlasništvu Republike Hrvatske ako nisu riješeni imovinskopravni odnosi vezani uz tu imovinu, imovina na kojoj postoji upisani teret koji priječi raspolaganje te imovina koja u naravi ima status poljoprivrednog zemljišta, šumskog ili turističkog zemljišta u skladu s posebnim propisima.

(4) Projekt aktiviranja neaktivne imovine u smislu ovoga Zakona je projekt ulaganja za koji se odobrava državna potpora, a koje predstavlja ulaganje u dugotrajnu imovinu.

(5) Postupak kojim se korisniku potpore odobrava davanje nekretnine u zakup ili osnivanje prava građenja, provodi se u skladu s propisom kojim se uređuje upravljanje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske.

(6) Minimalni broj radnih mjesta povezanih s ulaganjem koje je potrebno otvoriti početnim ulaganjem iz stavka 1. ovoga članka, bit će definiran uredbom iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona.

(7) Državna potpora iz stavka 1. ovoga članka mora imati učinak poticaja i može se zbrajati (kumulirati) s drugim državnim potporama i potporama male vrijednosti za iste prihvatljive troškove do najvišeg intenziteta i iznosa potpore određenog propisima o državnim potporama iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona.

(8) Državna potpora iz stavka 1. ovoga članka ne može se dodijeliti poduzetniku u teškoćama u smislu definicije poduzetnika u teškoćama prema propisima o državnim potporama iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona.

(9) Korisnik državne potpore je tijekom provedbe projekta ulaganja iz stavka 1. ovoga članka dužan izvršiti materijalno ulaganje u neaktivnu imovinu koja mu je dana u zakup ili na kojoj je osnovano pravo građenja, u visini od najmanje 50% procijenjene tržišne vrijednosti neaktivne imovine u trenutku dodjele potpore.

(10) Obveza iz stavka 9. ovoga članka ne smatra se ispunjenom ako se radi samo o unosu opreme u predmetno ulaganje.

(11) Smatrat će se da je državna potpora iz stavka 1. ovoga članka dodijeljena sklapanjem ugovora osnivanju prava građenja, ili ugovora o zakupu neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske između tijela nadležnog za raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske i korisnika potpore, a čiji je sadržaj usklađen s propisima kojima se uređuje upravljanje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske i s odgovarajućim pravilima o državnim potporama.

(12) U slučaju neispunjenja uvjeta iz stavka 9. ovog članka odnosno ako korisnik potpore iz ovog članka nakon trogodišnjeg razdoblja realizacije projekta ulaganja ne uveća za 50% vrijednost neaktivne imovine u odnosu na njezinu procijenjenu vrijednost u trenutku dodjele potpore, ugovor o zakupu neaktivne imovine ili o osnivanju prava građenja iz stavka 11. ovoga članka se raskida bez prava korisnika potpore na povrat uložениh sredstava u predmetnu imovinu.

(13) Ako korisnik državne potpore ne ispuní uvjete iz ovoga članka i uredbe iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona, gubi pravo korištenja državne potpore u obliku aktiviranja neaktivne državne imovine za cijelo vrijeme za koje mu je potpora dodijeljena te je dužan platiti puni iznos zakupnine ili naknade za osnivanja prava građenja definiranim ugovorom iz stavka 11. ovoga članka.

(14) Uredbom iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona propisuje se u način ostvarivanja prava na dodjelu državne potpore u obliku potpore za aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske iz ovoga članka, uvjete spojivosti državne potpore s pravilima o regionalnim državnim potporama za ulaganja i odgovarajućim pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša temeljem kriterija propisanih člankom 37. stavak 3. ovoga Zakona, prihvatljive troškove, prihvatljive korisnike, intenzitet potpore, učinak poticaja, primjenu kriterija i način izračuna državne potpore te druga pitanja od značaja za donošenje odluke o potpori pojedinačnom korisniku potpore.

**Dodjela i korištenje državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit i potpore
za aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u korist razvoja
djelatnosti u turizmu**
Članak 41.

(1) Državne potpore iz članaka 38. i 40. ovoga Zakona dodjeljuju se na temelju zahtjeva za dodjelu potpore tijelu državne uprave nadležnom za turizam podnesenog prije početka radova na projektu ulaganja.

(2) Na temelju podnesenog zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, tijelo državne uprave nadležno za turizam utvrđuje prihvatljivost zahtjeva u smislu odredbi ovoga Zakona, odnosno provodi postupak dodjele potpore, u suradnji s Ministarstvom financija - Poreznom upravom, u slučaju kada se radi o potpori iz članka 38. ovoga Zakona te tijelom državne uprave nadležnim za upravljanje državnom imovinom, u slučaju kada se radi o potpori iz članka 40. ovoga Zakona.

(3) Nakon provedenog postupka iz stavka 2. ovog članka tijelo državne uprave nadležno za turizam izdaje odobrenje potpore koje sadrži uvjete i obveze glede korištenja potpore, najkasnije 60 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva za dodjelu potpore.

(4) Korisnik potpore u obvezi je tijekom korištenja potpore tijelu državne uprave nadležnom za turizam podnositi godišnja pisana izvješća o provedbi projekta ulaganja, uključujući podatke o prihvatljivim troškovima, iskorištenju potpore te o izvršenju obveze očuvanja predmetnog ulaganja sukladno odobrenju potpore.

(5) Godišnje izvješće iz stavka 4. ovog članka, u slučaju kada se radi o potporama iz članka 38. ovoga Zakona, korisnik potpore dužan je dostaviti i Ministarstvu financija - Poreznoj upravi uz prijavu poreza na dobit u skladu s rokovima i uvjetima uređenim propisima kojima se uređuje porez na dobit.

(6) Korisnik potpore je obavezan o svakoj promjeni odnosno okolnostima koje su se izmijenile od trenutka dodjele potpore, a koje bi mogle utjecati na odobrenje potpore ili na spojivost dodjele potpore s unutarnjim tržištem i na usklađenost potpore s ovim Zakonom, bez odgađanja obavijestiti tijelo državne uprave nadležno za turizam.

(7) Ako korisnik potpore ne dostavi godišnje izvješće u roku predviđenom u odobrenju potpore, prestaje mu pravo korištenja dodijeljene potpore.

(8) Uredbom iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona, pored odredbi koje se odnose na uvjete spojivosti državnih potpora iz članaka 38. i 40. ovoga Zakona s pravilima o dodjeli regionalnih državnih potpora za ulaganja i potpora za zaštitu okoliša, uredit će se i postupak podnošenja zahtjeva za dodjelu potpore, odobravanja i korištenja državne potpore, uključujući i pripadajuće obrasce i potrebnu dokumentaciju, sadržaj godišnjih izvješća iz stavka 4. ovoga članka te detaljnije opisati način dodjele potpore temeljem kriterija navedenih u članku 37. stavak 3. ovoga Zakona i druga pitanja od značaja za dodjelu i korištenje državnih potpora u skladu s odredbama ovoga Zakona.

ODJELJAK II. FOND ZA TURIZAM

Sredstva Fonda za turizam Članak 42.

(1) Fond za turizam čine sredstva namijenjena razvoju turističke infrastrukture i očuvanju resursne osnove.

(2) Sredstva Fonda za turizam, namjenska su sredstva koja se nalaze u državnom proračunu u razdjelu tijela državne uprave nadležnog za turizam.

(3) Sredstva se u Fond za turizam uplaćuju temeljem propisa kojim se uređuje pitanje neprocijenjenog građevinskog zemljišta te temeljem propisa o neprocijenjenom građevinskom zemljištu kojim je propisana obveza uplate sredstava u Fond za turizam.

Način dodjele sredstava Fonda za turizam Članak 43.

(1) Sredstva Fonda za turizam, tijelo državne uprave nadležno za turizam dodjeljuje putem javnog poziva za dostavu projektnih prijedloga.

(2) Sredstvima Fonda za turizam, financiraju se projekti koji su planom upravljanja destinacijom navedeni kao projekti od posebnog značaja za destinaciju.

(3) Osim u svrhu propisanu člankom 42. stavkom 1. ovoga Zakona, sredstva se mogu dodijeliti i u druge svrhe ako je tako propisano propisom iz članka 42. stavka 3. ovoga Zakona.

ODJELJAK III. PRAĆENJE I ANALIZA UČINAKA ULAGANJA

Praćenje i analiza ulaganja

Članak 44.

(1) Tijelo državne uprave nadležno za turizam je dužno uspostaviti sustav praćenja i analize ulaganja.

(2) Analize iz stavka 1. ovoga članka, moraju obuhvatiti postignute učinke i utjecaj provedbe ulaganja na održivost.

(3) Podatke i analize izrađene temeljem stavka 1. ovoga članka, davatelj potpora je dužan koristiti pri planiranju provedbe mjera, politika i akata strateškog planiranja.

Baza podataka o projektima kojima je dodijeljena potpora

Članak 45.

(1) S ciljem praćenja i analize ulaganja, uspostavlja se baza podataka o projektima kojima je dodijeljena potpora.

(2) Baza podataka se vodi u elektroničkom obliku.

(3) Sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka, kao i analize podataka uređuje pravilnikom ministar.

Analiza učinaka mjera

Članak 46.

(1) Analize iz članka 44. ovoga Zakona, davatelj potpore provodi periodično, a najmanje svake četiri godine.

(2) Metodologija izrade analize učinaka mjera, propisuje se pravilnikom iz članka 45. stavka 3. ovoga Zakona.

DIO TREĆI PROVEDBA ZAKONA

Strateško planiranje

Članak 47.

(1) Strateško planiranje razvoja turizma u smjeru održivosti na nacionalnoj razini ostvaruje se donošenjem i provedbom nacionalne strategije razvoja turizma i nacionalnog plana razvoja održivog turizma.

(2) Strategiju razvoja turizma izrađuje tijelo državne uprave nadležno za turizam, a donosi je Hrvatski sabor.

(3) Svi akti strateškog planiranja na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju, u dijelu koji se odnosi na turizam, biti usklađeni s aktima strateškog planiranja iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Svi planski i marketinški dokumenti turističkih zajednica moraju biti usklađeni s aktima strateškog planiranja iz stavka 1. ovoga članka.

Nadzor Članak 48.

(1) Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih temeljem njega, provodi tijelo državne uprave nadležno za turizam.

(2) U provedbi nadzora, tijelo državne uprave nadležno za turizam može dati obvezne upute kojima se turističkoj zajednici nalaže postupanje u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Nadzor nad korištenjem potpora Članak 49.

(1) Tijelo državne uprave nadležno za turizam, u suradnji s tijelom državne uprave nadležnim za financije, provodi nadzor nad korištenjem potpora kod korisnika potpora radi otkrivanja, otklanjanja i sankcioniranja eventualnih nepravilnosti i nezakonitosti.

(2) Tijelo državne uprave nadležno za turizam samostalno ili u suradnji s tijelom državne uprave nadležnim za financije i tijelom državne uprave nadležnim za upravljanje državnom imovinom provodi nadzor nad državnim potporama dodijeljenim na temelju ovoga Zakona te je u slučaju utvrđivanja nezakonitog korištenja odobrene potpore dužno provesti povrat u skladu s odredbom članka 39. stavka 5. i članka 40. stavka 13. ovoga Zakona.

Nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava turističkog ekološkog doprinosa Članak 50.

Nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava turističkog ekološkog doprinosa provodi tijelo državne uprave nadležno za financije.

DIO ČETVRTI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih propisa Članak 51.

(1) Vlada Republike Hrvatske će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku iz članka 8. stavka 3. i uredbu iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona.

(2) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnike iz članka 13. stavka 5., članka 18. stavka 6., članka 19. stavka 4., članka 25. stavka 12. i članka 45. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku iz članka 11. stavka 3. ovoga Zakona.

Obveza usklađivanja općih akata turističkih zajednica

Članak 52.

Postojeće turističke zajednice, dužne su uskladiti svoje opće akte s odredbama ovoga Zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Rok za donošenje plana upravljanja destinacijom

Članak 53.

(1) Odluku o upućivanju prijedloga plana upravljanja destinacijom iz članka 26. stavka 1. i članka 28. stavka 3. ovoga Zakona, turistička zajednica će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odluku o upućivanju prijedloga plana upravljanja destinacijom iz članka 27. stavka 2. i članka 28. stavka 1. ovoga Zakona turistička zajednica je dužna donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Stupanje na snagu

Članak 54.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2024.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Reforma upravljanja razvojem turizma sastoji se od izrade strateških dokumenata, uspostave sustava prikupljanja podataka, definiranja alata za upravljanje razvojem i donošenja Zakona o turizmu.

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (u daljnjem tekstu: NPOO) kao reformska mjera, u dijelu C1.6. R1 Povećanje otpornosti i održivosti turističkog sektora, predviđena je uspostava učinkovitog sustava razvoja održivog, inovativnog i otpornog turizma.

Osnovni cilj sveobuhvatne reforme upravljanja razvojem turizma je uspostaviti učinkoviti okvir, organizacijski i pravni, za upravljanje razvojem turizma u smjeru održivosti. Donošenjem Zakona o turizmu kao krovnog zakona koji uređuje upravno područje turizma, a koji će ujedno predstavljati i okvir za praćenje i razvoj turizma, uspostavlja se sustav praćenja i analize podataka, sektorski specifičan sustav poticanja ulaganja u turizmu, praćenja i analize ulaganja, definiraju se uloge ključnih dionika u razvoju turizma i međuresorna suradnja te definiraju pokazatelji osiguravanja održivosti.

NPOO predviđa definiranje razvoja održivog turizma kroz Strategiju razvoja održivog turizma do 2030. godine i Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine te novi Zakon o turizmu.

Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine („Narodne novine“, broj 2/23.) u okviru prioritnog područja 4.1. za strateški cilj 4. „Otporan turizam“: Unaprjeđenje zakonodavnog okvira, navedeno je da ne postoji propis koji bi osigurao učinkovito provođenje turističke politike i usmjeravanje razvoja turizma u smjeru održivosti zbog čega će se donijeti Zakon o turizmu kojim će se uspostaviti sustav praćenja i analize podataka, uspostaviti sektorski specifičan sustav poticanja, praćenja i analize ulaganja, definirati uloge dionika u razvoju turizma, definirati pokazatelje i standarde osiguravanja održivosti turizma.

Iako do sada nije postojao zakon koji jedinstveno uređuje područje turizma, neka od pitanja su bila uređena odredbama posebnih zakona. Tako je Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskoga turizma („Narodne novine“, br. 52/19. i 42/20.) uređen sustav turističkih zajednica te njihovo ustrojstvo, zadaće i način rada.

Osim toga, pitanje poticanja ulaganja u sektoru turizma, do sada je bilo uređeno horizontalnim propisom, Zakonom o poticanju ulaganja („Narodne novine“, broj 63/22.). Mogućnost izrade sektorski specifičnog programa potpora za djelatnosti u turizmu i ekosustavu turizma je zbog specifičnih izazova s kojima se turizam suočava, predviđena i Općom uredbom o skupnom izuzeću (Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, Uredba Komisije EU br. 1315/2023 o izmjeni Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora).

Predloženi Zakon o turizmu uređuje sustav turizma, upravljanje razvojem turizma u smjeru održivosti, osiguravanje održivosti, sustav prikupljanja, praćenja i analize podataka, sustav upravljanja destinacijom, sektorski specifičan sustav poticanja, praćenja i analize ulaganja u turizmu.

U dijelu kojim je uređen sustav turizma definirani su destinacija, djelatnosti, usluge u turizmu i dionici. Vezano uz djelatnosti i pružanje usluga u turizmu iste se definiraju te se u odnosu na obavljanje navedenih djelatnosti i usluga upućuje na odredbe posebnih propisa; Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 98/19., 32/20., 42/20. i 126/21.) i Zakona o pružanju usluga u turizmu („Narodne novine“, br. 130/17., 25/19., 98/19., 42/20. i 70/21.).

Ovim Zakonom je definiran institucionalni okvir za upravljanje razvojem turizma – Ministarstvo kao nositelj turističke politike, Vijeće za upravljanje razvojem turizma, sustav turističkih zajednica te Znanstveni i stručni savjet.

Osniva se Vijeće za upravljanje razvojem turizma na čelu s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske, a čine ga ministri svih resora značajnih za turizam. Vijeće se osniva radi ostvarenja strateških ciljeva te učinkovitijeg planiranja i provedbe turističkih politika. Članovi su i predsjednici nacionalnih udruga općina, gradova i županija te direktor Hrvatske turističke zajednice, a po potrebi sjednicama Vijeća mogu prisustvovati i predstavnici drugih tijela državne vlasti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javnih poduzeća i ustanova, komora te drugih dionika iz sustava turizma. Vijeće odlukom imenuje Vlada Republike Hrvatske, a sastaje se najmanje jednom godišnje.

Zadaće Vijeća su vezane uz suradnju na području provedbe turističkih politika, usklađenje s drugim politikama i međuresornu suradnju.

Definira se i Znanstveni i stručni savjet, koji osniva ministar odlukom kao savjetodavno tijelo. Znanstveni i stručni savjet čine predstavnici akademske zajednice, predstavnici strukovnih udruga i cehova, predstavnici socijalnih partnera, udruga poslodavaca, komora i znanstvenih instituta, a po potrebi, na poziv ministra, u radu Znanstvenog i stručnog savjeta mogu sudjelovati i druge osobe.

Turističke zajednice dobivaju novu ulogu u upravljanju destinacijom i to kroz nastavak njihove transformacije u organizacije za upravljanje destinacijom (eng. Destination management organization - DMO), koje osim marketinške potpore imaju i ulogu okupljanja i koordinacije dionika s ciljem integriranog upravljanja destinacijom u smjeru održivosti. Alati koji će se turističkim zajednicama dati u upravljanju destinacijom, vezani su uz izradu planova upravljanja destinacijom i upravljanje turističkim tokovima. Ustrojstvo, zadaće i način rada te osnovna načela njihova financiranja i gospodarenja, u dijelu u kojem to nije uređeno Zakonom o turizmu, ostaje uređeno odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“, br. 52/19. i 42/20.).

Kako bi se potaknuo razvoj turizma u smjeru održivosti uspostavljaju se alati za praćenje razvoja turizma u smjeru održivosti, indeks turističke razvijenosti i pokazatelji održivosti destinacije. Indeks turističke razvijenosti definiran je kao pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja turističke razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju. Pokazatelji održivosti određuju se kao društveni, ekološki, prostorni i

ekonomski, a popis pokazatelja za praćenje održivosti, izračun i izvori podataka propisat će se pravilnikom.

Kao alati za osiguranje održivosti određuju se satelitski račun turizma, sustav satelitskih računa održivog turizma, izračun prihvatnog kapaciteta te integrirani informacijski sustav turizma. Prikupljaju se podaci o turističkom prometu, turističkoj infrastrukturi, raspoloživoj suprastrukturi, socio-demografskim pokazateljima, ekonomskim pokazateljima, okolišnim pokazateljima i drugi potrebni podaci.

Uređuje se izrada satelitskog računa turizma, kao i sustava satelitskih računa održivog turizma kao metodološkog okvira za sustavno praćenje društvenih, ekoloških i gospodarskih učinaka turizma na sektore u ekosustavu turizma, a zbog velikih razlika u turističkoj razvijenosti hrvatskih regija, svake četiri godine izrađivat će se nacionalni, regionalni na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 2) i destinacijski na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 3) za područje Jadranske Hrvatske.

Definira se izračun prihvatnih kapaciteta koji pokazuje koliko turista može primiti destinacija bez negativnih učinaka na lokalno stanovništvo, prostor i resurse te zadovoljstvo turista. Izračun prihvatnih kapaciteta obvezna je izraditi turistička zajednica koja je djelomično ili u cijelosti osnovana na području jedinice lokalne samouprave koja je prema Indeksu turističke razvijenosti svrstana u kategoriju I i II. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužna je koristiti izračun prihvatnih kapaciteta pri prostornom planiranju.

U integriranom informacijskom sustavu turizma koji vodi tijelo državne uprave nadležno za turizam objedinjuju se sve elektroničke usluge iz područja turizma i ugostiteljstva i baze podataka uspostavljene u procesu praćenja održivosti, elektronički postupci registracije obavljanja djelatnosti i pokretanja poslovanja u području turizma i ugostiteljstva, Središnji turistički registar, sustav za dodjelu potpora u turizmu, sustav za prijavu i odjavu turista, turističko informacijski portal te druge e-usluge, baze podataka i sustavi za analizu podataka vezanih uz praćenje i vrednovanje održivosti.

Uspostavlja se sustav upravljanja destinacijom koji čine organizacije za upravljanje destinacijom. Radi učinkovitosti sustava osnivaju se nacionalna i regionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica koje osiguravaju horizontalnu i vertikalnu suradnju turističkih zajednica.

Nacionalnu koordinaciju predsjednika turističkih zajednica čine predsjednik Hrvatske turističke zajednice, predsjednici svih regionalnih turističkih zajednica i predsjednik Turističke zajednice Grada Zagreba, a njena zadaća je koordinacija rada i aktivnosti turističkih zajednica na području Republike Hrvatske.

Regionalnu koordinaciju predsjednika turističkih zajednica čine predsjednik regionalne turističke zajednice i predsjednici svih lokalnih turističkih zajednica na području za koje je regionalna turistička zajednica osnovana te predstavnik ministarstva i Hrvatske turističke zajednice, a njena zadaća je koordinacija rada i aktivnosti lokalnih turističkih zajednica na području regionalne turističke zajednice.

Definirana je uloga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u upravljanju destinacijom te je uređena njihova suradnja s turističkim zajednicama.

Turističke zajednice izrađuju plan upravljanja destinacijom koji ima za cilj usmjeriti razvoj destinacije prema održivosti. Plan upravljanja destinacijom, kao planski dokument, sadrži analizu stanja i popis resursne osnove, pokazatelje održivosti na razini destinacije, razvojni smjer s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje, prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije koje se predlažu jedinici lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave te popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije.

Plan upravljanja destinacijom izrađuje se za područje jedne ili više lokalnih ili regionalnih turističkih zajednica, prema postupku za donošenje godišnjeg programa rada turističke zajednice propisanim zakonom kojim se uređuje sustav turističkih zajednica, za razdoblje od četiri godine. Za lokalne turističke zajednice razvrstane u kategoriju I i II Indeksa turističke razvijenosti plan upravljanja destinacijom obvezno se izrađuje na temelju izračuna prihvatnih kapaciteta.

Pri donošenju plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica je dužna uključiti jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave i sve dionike važne za planiranje razvoja turizma u destinaciji, provesti javno savjetovanje o prijedlogu plana upravljanja te na drugi primjeren način osigurati sudjelovanje lokalnog stanovništva u postupku njegova donošenja.

Usvojeni plan upravljanja destinacijom s prijedlogom preporuka za donošenje odluka vezanih uz razvoj destinacije i popisom projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije, objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave i na internetskim stranicama turističke zajednice.

Tijelo državne uprave nadležno za turizam uspostavlja, vodi i javno objavljuje bazu projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije, a popis projekata radi upisa u bazu projekata tijelu državne uprave nadležnom za turizam dostavlja jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za svoje područje.

Također, odredbama ovoga Zakona uređuju se potpore i poticaji u turizmu, na način da Zakon o turizmu predstavlja pravni temelj za donošenje sektorskog programa poticaja namijenjenih djelatnostima u turizmu i ekosustavu turizma. Svrha poticajnih mjera je osiguranje ključnih strateških ciljeva razvoja održivog turizma u Republici Hrvatskoj. Ciljevi razvoja odnose se na ravnomjeran cjelogodišnji i regionalno odnosno prostorno uravnoteženiji i društveno i okolišno održivi razvoj turizma, razvoj konkurentnog i inovativnog turizma te povećanje otpornosti djelatnostima u turizmu na vanjske utjecaje. Uvjeti spojivosti državne potpore s pravilima o regionalnim državnim potporama za ulaganja i odgovarajućim pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša temeljem propisanih kriterija, prihvatljivi troškovi, intenzitet potpore, učinak poticaja, kriteriji i način izračuna državne potpore i ostala pitanja od značaja za donošenje odluke o potpori pojedinačnom korisniku potpore uredit će se uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Propisane su i odredbe o nadzoru nad njegovom provedbom koji obavlja tijelo državne uprave nadležno za turizam, u dijelu koji se odnosi na nadzor nad korištenjem potpora u suradnji s tijelom državne uprave nadležnim za financije i tijelom državne uprave nadležnim za upravljanje državnom imovinom.

Uspostavom sustava pokazatelja održivosti destinacije, alatima za praćenje održivosti i sustavom prikupljanja podataka, omogućit će se donošenje odluka u upravljanju razvojem turizma, na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te kod poduzetnika.

Turističkim zajednicama se daje nova uloga, čime postaju organizacije za upravljanje destinacijom koje provode mjere za upravljanje turističkim tokovima te su dužne izraditi planove upravljanja destinacijom koji se moraju temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta kada se radi o turističkim zajednicama razvrstanim u kategoriju I i II Indeksa turističke razvijenosti.

Turistička zajednica će provoditi mjere za upravljanje turističkim tokovima u suradnji s drugim dionicima u sustavu turizma, ako je odluku o njima donijelo predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave. Mjere za upravljanje turističkim tokovima propisane Zakonom o turizmu su: plan dolaska posjetitelja na lokaciju s prijedlogom plana razgleda i vremenom trajanja, plan rasporeda i dinamike uplova i opskrbe brodova na kružnom putovanju, plan rasporeda i dinamike dolazaka autobusa i iskrcaja putnika na frekventnim turističkim mjestima i druge mjere u skladu sa zadaćama turističke zajednice propisane odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje sustav turističkih zajednica.

Planovi upravljanja destinacijom moraju sadržavati konkretne smjernice i preporuke što treba poduzeti da bi destinacija bila održiva s popisom projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za ostvarenje pokazatelja održivosti na razini destinacije.

Predstavnička tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu u plana upravljanja destinacijom donijeti popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije koji se dostavlja tijelu državne uprave nadležnom za turizam radi upisa u bazu projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije koji se javno objavljuje. Nositelj projekta od posebnog značaja za razvoj destinacije može biti turistička zajednica, jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne samouprave) ili Republike Hrvatske.

Projekti upisani u bazu projekata od posebnog značaja za turizam imaju prednost kod sufinanciranja iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora financiranja, uz uvjet da zadovoljavaju sve uvjete prihvatljivosti definirane pozivima za dodjelu sredstava.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može na temelju plana upravljanja destinacijom donijeti i odluku o broju, vrsti i kategoriji ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave i kapacitetima smještajnih objekata u destinaciji koje se moraju temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta, kao i odluku o upravljanju turističkim tokovima, uvođenju turističkog ekološkog doprinosa i ostalim mjerama iz svoje nadležnosti koje su vezane uz turizam.

Prilikom izrade odredbi kojima se predstavničkim tijelima jedinice lokalne samouprave daje ovlaštenje za donošenje navedenih odluka vodilo se računa o zaštiti Ustavom Republike Hrvatske zaštićenih prava te razmjernosti između propisanih mjera i cilja koji se nastoji postići.

Člankom 3. Ustava Republike Hrvatske, propisane su najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, a očuvanje prirode i čovjekova okoliša te poštivanje prava čovjeka, temelj

su održivog razvoja turizma za koji se ovim Zakonom stvaraju pravne pretpostavke i zakonodavni okvir za provedbu mjera za usmjeravanje razvoja turizma u smjeru održivosti.

Ustavom Republike Hrvatske u članku 16. propisano je da se slobode i prava mogu ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

Člankom 52. Ustava Republike Hrvatske propisano je da su more, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.

Osim toga, člankom 50. Ustava Republike Hrvatske je propisano kako se poduzetnička sloboda i vlasnička prava mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite prirode i ljudskog okoliša.

Konačnim prijedlogom zakona je propisano kako je razvoj turizma u smjeru održivosti, proces unaprjeđenja sustava turizma koji se temelji na prepoznavanju, poticanju i upravljanju razvojnim potencijalima uz održivo i odgovorno korištenje prostora, prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, kulturne baštine te unaprjeđenja života lokalnog stanovništva i boravka turista u destinaciji. Na taj način, ovaj Zakon, štiti najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske.

Uzimajući u obzir sve relevantne odredbe Ustava Republike Hrvatske, a posebno odredbe članka 3., 16., 50. i 52. te uvažavajući činjenicu kako je člankom 1. stavkom 2. ovoga Zakona propisano da je turizam od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku zbog njegovog gospodarskog, društvenog i međusektorskog utjecaja, a uvažavajući posebno interes javnosti te utjecaj turizma na okoliš posebno more, morsku obalu i otoke u odnosu na gospodarski interes, ali i da je Zakonom jasno propisano kako razvoj turizma u smjeru održivosti, što je osnovni cilj donošenja ovoga Zakona, znači održivo i odgovorno korištenje prostora, prirodnih i kulturnih dobara kao najviših vrednota ustavnog poretka, propisano je ovlaštenje jedinicama lokalne samouprave koje se suočavaju s prekomjernim turizmom i nedostatkom cjenovno pristupačnog dugoročnog smještaja za potrebe stanovanja lokalnog stanovništva da donošenjem navedenih odluka koje se moraju temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta mogu odrediti broj, vrstu i kategoriju ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave i kapacitete smještajnih objekata u destinaciji.

Turistički ekološki doprinos plaćaju turisti koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji na način određen odlukom o njegovom uvođenju, uz propisane iznimke. Turistički ekološki doprinos se uplaćuje na poseban račun jedinice lokalne samouprave, a uplaćena sredstva jedinica lokalne samouprave dužna je koristiti namjenski za smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš i klimu, prostor te za mjere očuvanja okoliša i prirode.

Poticajne mjere za koje se ovim Zakonom propisuje pravni temelj bit će usmjerene na poticanje aktivnosti u turizmu koje, između ostalog, uključuju ulaganja u turističke proizvode više dodane vrijednosti, ulaganja u javnu turističku infrastrukturu i ponudu slabije razvijenih turističkih područja, unaprjeđenje prometne povezanosti, ulaganja u zelenu i plavu tranziciju

koja uključuju smanjivanje otpada, učinkovito korištenje energije i vode, poticanje kružnog gospodarstva, korištenje energije iz obnovljivih izvora, smanjivanje emisija stakleničkih plinova, uvođenje eko-inovacija i standarda, certificiranja, ulaganje u ljudske potencijale u turizmu, ulaganja u nautički i čarter turizam temeljen na očuvanju okoliša, prelazak s tradicionalnog obiteljskog smještaja u tržišno održivije smještajne kapacitete (obiteljske, heritage hotele i sl.), ulaganja u inovativne projekte mikro i malih te srednjih poduzetnika, ulaganja u inovacije i digitalnu transformaciju turizma te u mjere koje će dodatno jačati sigurnost i otpornost turizma. Godišnji iznos ukupnih potpora za ulaganja u turizmu procjenjuje se u iznosu od 150 milijuna eura.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbom ovoga članka propisuje se područje primjene ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Odredbom ovoga članka određeno da se izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose jednako na muški i ženski rod.

Uz članak 3.

Odredbom ovoga članka definiran je sustav turizma koji čine destinacija, djelatnosti i usluge u turizmu te dionici.

Uz članak 4.

Odredbom ovoga članka turistička destinacija definirana je na način kako je definirana odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“, br. 52/19. i 42/20.) te su dodatno definirani i elementi turističke destinacije: prostor, javna turistička infrastruktura, poslovna turistička infrastruktura, komunalna infrastruktura, turističke atrakcije, ljudski resursi, prirodna i kulturna dobra, identitet i imidž, javne usluge i servisi te promet (u pokretu i mirovanju). Svi navedeni elementi turističke destinacije značajni su za doprinos razvoju turizma.

Uz članak 5.

Odredbama ovoga članka definiraju se djelatnosti i usluge u turizmu. Ove djelatnosti obavljaju se sukladno zakonu koji uređuje ugostiteljsku djelatnost i zakonu koji uređuje pružanje usluga u turizmu, ako Zakonom o turizmu nije uređeno drugačije. Djelatnosti i usluge u turizmu su, sukladno posebnim propisima, pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka, pružanje usluga smještaja, pružanje usluga turističke agencije, turističkog vodiča, voditelja putovanja, turističkog animatora, turističkog predstavnika, usluge u posebnim oblicima turističke ponude. S obzirom na rast i razvoj turističkog sektora te nove djelatnosti i usluge u turizmu koje se uređuju odredbama posebnih zakona, odredba upućuje na i na druge djelatnosti i usluge u skladu s propisima koji uređuju ugostiteljsku djelatnost i pružanje usluga u turizmu.

Uz članak 6.

Dionici u sustavu turizma su: pravne osobe, obrtnici i druge fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti i/ili pružaju usluge u turizmu i ugostiteljstvu, organizacije za upravljanje destinacijom, znanstvena i stručna zajednica, udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca vrijednosti u turizmu, lokalno stanovništvo i turisti. Navedeni dionici značajni su za razvoj turizma. Turističke zajednice kao organizacije za upravljanje destinacijom imaju značajnu ulogu u promidžbi destinacije, te kao destinacijske menadžment organizacije okupljaju dionike javnog, privatnog i civilnog sektora. Jačanje suradnje među navedenim dionicima, jasnijim definiranjem uloga i ovlasti, značajna je za razvoj turizma u smjeru održivosti. Odredbama ovoga članka definirani su i dionici u sustavu upravljanja turizmom.

Uz članak 7.

Odredbom ovoga članka za nositelja turističke politike je određeno tijelo državne uprave nadležno za turizam, kao tijelo u djelokrugu kojeg je obavljanje upravnih i drugih poslova koji se odnose na turističku politiku Republike Hrvatske. Nositelj turističke politike planira i upravlja razvojem turizma.

Uz članak 8.

Vijeće za upravljanje razvojem turizma osniva se radi ostvarenja strateških ciljeva te učinkovitijeg planiranja i provedbe turističkih politika. Vijećem predsjednik Vlade Republike Hrvatske, a u radu sudjeluju čelnik tijela državne uprave nadležan za turizam, čelnici tijela državne uprave iz resora značajnih za turizam, predsjednici nacionalnih udruga općina, gradova i županija te direktor Hrvatske turističke zajednice. Sjednicama Vijeća mogu prisustvovati i predstavnici drugih tijela državne vlasti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, institucija, komora te drugih dionika iz sustava turizma. Administrativne i tehničke poslove za Vijeće, obavlja tijelo državne uprave nadležno za turizam. Odluku o imenovanju Vijeća donosi Vlada Republike Hrvatske. Vijeće se sastaje najmanje jednom godišnje.

Uz članak 9.

Zadaće Vijeća za upravljanje razvojem turizma su vezane uz suradnju na području provedbe turističkih politika, usklađenje s drugim politikama i međuresornu suradnju. Vijeće daje smjernice i upute vezane uz ostvarenje strateških ciljeva hrvatskog turizma i uz definiranje mjera i aktivnosti za postizanje strateških ciljeva, prati učinke provedbe mjera, prati mjere i aktivnosti politika na razini Europske unije i trećih zemalja, a koje utječu na razvoj turizma, prati poslovnog okruženja i investicijske klime u području turizma, usklađenje politika i resornih prioriteta a koji utječu na razvoj turizma, poticanje međuresorne suradnje i suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u provedbi mjera i aktivnosti s ciljem razvoja održivog turizma i razmatra druga pitanja od značaja za razvoj turizma.

Uz članak 10.

S obzirom da se Zakonom uspostavljaju nove obveze turističkih zajednica u procesu upravljanja destinacijama definira se sustav turističkih zajednica koje čine turističke zajednice na lokalnoj i regionalnoj razini, Turistička zajednica Grada Zagreba te Hrvatska turistička zajednica. Ustrojstvo, zadaće i način rada te osnovna načela njihova financiranja i gospodarenja, kao i

osnivanja, prestanka postojanja i nadzora u dijelu u kojem nije uređeno Zakonom o turizmu, uređene su odredbama Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“, br. 52/19. i 42/20.). Uloga turističke zajednice je upravljanje destinacijom i marketing. Zadaće turističkih zajednica vezane uz marketing uređene su odredbama posebnog zakona, dok se odredbama ovoga Zakona propisuju uloge turističkih zajednica u upravljanju destinacijom posebno kroz horizontalnu i vertikalnu koordinaciju, izradu planova upravljanja destinacijom i suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim dionicima u turizmu.

Uz članak 11.

Znanstveni i stručni savjet osniva se kao savjetodavno tijelo koje čine predstavnici akademske zajednice, strukovnih udruga i cehova, socijalnih partnera, udruga poslodavaca, komora i znanstvenih instituta. Članove imenuje odlukom ministar nadležan za turizam. Na poziv ministra u radu Znanstvenog i stručnog savjeta mogu sudjelovati i druge osobe.

Uz članak 12.

Ovom odredbom definira se razvoj turizma u smjeru održivosti kao proces unaprjeđenja sustava turizma koji se temelji na prepoznavanju, poticanju i upravljanju razvojnim potencijalima uz održivo i odgovorno korištenje prostora, prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, kulturne baštine te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva i boravka turista u destinaciji te se s ciljem praćenja razvoja turizma u smjeru održivosti uspostavlja indeks turističke razvijenosti i sustav pokazatelja održivosti.

Uz članak 13.

Ovom odredbom definira se indeks turističke razvijenosti (ITR) kao pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja turističke razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju. Osnovna svrha ITR-a je omogućiti kreiranje turističkih politika na način da se maksimalno iskoriste i ravnomjerno rasporede raspoloživi resursi u svim dijelovima destinacije, uz istodobno osiguravanje ekološke socijalne i gospodarske održivosti. Prema ITR-u, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se razvrstati u kategorije I, II, III, IV i 0 pri čemu su u kategoriju I svrstana turistički najrazvijenija područja, a u kategoriju 0 područja bez turističke aktivnosti. Izračun ITR-a se provodi svake godine za prethodnu godinu, na razini jedinice lokalne samouprave i na razini jedinice regionalne samouprave. Pokazatelje za izračun ITR-a, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa turističke razvijenosti propisuje pravilnikom ministar.

Indeks turističke razvijenosti je alat koji se već koristi za potrebe provedbe turističkih politika, a metodologija njegovog izračuna je opisana kroz nekoliko pravilnika, za potrebe provedbe kojih se već koristi. Kako bi se osigurala veća transparentnost i jasnoća postupanja, ali i kako bi se osigurala obveza izrade njegovog izračuna, potrebno je ITR definirati i Zakonom. Tijekom 2020. godine izrađen je novi model za izračun Indeksa turističke razvijenosti lokalne samouprave u svrhu kvalitetnijeg i preciznijeg definiranja stupnja turističke razvijenosti u Republici Hrvatskoj koji omogućuje transparentnost, relevantnost, efikasnost i bolje ocjenjivanje neravnomjernosti u turističkom razvoju Hrvatske.

Podaci na temelju kojih se ITR izračunava, dio su službene statistike i za potrebe tog izračuna neće biti dodatnog administrativnog opterećenja niti za tijela niti za sektor.

Uz članak 14.

Ovim člankom definiraju se pokazatelji održivosti destinacije kao alat za praćenje održivosti i informirano upravljanje razvojem turizma te se određuje da se prate pokazatelji koji mjere utjecaj turizma na gospodarske, društvene, okolišne i prostorne aspekte održivosti destinacije koji su odredbom navedeni. Svaka grupa pokazatelja sadrži obvezne i specifične pokazatelje održivosti. Popis obveznih i specifičnih pokazatelja za praćenje održivosti destinacije, izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun pokazatelja, rokove, kao i način praćenja održivosti propisuje ministar pravilnikom.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuje se obveza tijela državne uprave nadležnog za turizam, odnosno turističke zajednice da kontinuirano prate razvoj turizma u smjeru održivosti. Praćenje održivosti se provodi kroz aktivnosti prikupljanja, praćenja i analize podataka o pokazateljima održivosti i dugim podacima vezanim uz turizam i utjecaj turizma na druge djelatnosti te o raspoloživoj infrastrukturi, suprastrukturi i socio-demografskim pokazateljima. Podatke o raspoloživoj infrastrukturi, suprastrukturi (zdravstvo, obrazovanje, kultura, sport), socio-demografskim pokazateljima, ekonomskim pokazateljima, okolišnim pokazateljima kao i druge potrebne podatke za praćenje održivosti, prikupljaju se na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i na razini poduzetnika, iz javno dostupnih izvora, istraživanjem i dostavom od vlasnika podataka. Podatke na lokalnoj i regionalnoj razini, a koji nisu dostupni putem integriranog informacijskog sustava turizma, prikupljaju turističke zajednice. Podaci o poduzetnicima se prikupljaju iz službenih evidencija i drugih javno dostupnih izvora. Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, turističke zajednice te pružatelji javnih usluga, dužni su dostavljati navedene podatke putem integriranog informacijskog sustava turizma. Podatke i analize podataka o turističkom prometu u destinaciji, uključujući i podatke o turistima koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, prikupljeni od strane turističkih zajednica, jedinice lokalne (područne) i regionalne samouprave dužne su koristiti kao podlogu za donošenje odluka o modernizaciji i prilagođavanju javne i privatne infrastrukture kao i komunalne i prometne infrastrukture, ali i definiranje alata za upravljanje turističkim tokovima. Vrstu i opseg prikupljanja podataka, rokove dostave te metodologiju prikupljanja podataka propisuje ministar pravilnikom.

Uz članak 16.

Odredbama ovoga članka definira se satelitski račun turizma kao okvir, koji omogućuje analizu turističke ponude i potražnje na temelju financijskih podataka koji se mogu uspoređivati u vremenu i s drugim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Uz članak 17.

Ovim člankom uređuje se sustav satelitskih računa održivog turizma kao metodološki okvir za sustavno praćenje društvenih, okolišnih i gospodarskih učinaka turizma na sektore u ekosustavu turizma. Sastavnice sustava satelitskih računa održivog turizma su nacionalni, regionalni i destinacijski satelitski računi održivog turizma. Regionalni satelitski račun održivog turizma se izrađuje na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 2). Destinacijski satelitski račun održivog turizma izrađuje se na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 3) za područje Jadranske Hrvatske.

Uz članak 18.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza izrade izračuna prihvatnih kapaciteta destinacije turističkoj zajednici koja je djelomično ili u cijelosti osnovana na području jedinice lokalne samouprave koja je prema Indeksu turističke razvijenosti razvrstana u kategoriju I i II. Broj turista koji istodobno posjećuju destinaciju, pri čemu se uzimaju se u obzir i noćenja i dnevni posjeti, bez neprihvatljivog utjecaja na fizičku, gospodarsku i sociokulturnu okolinu te neprihvatljivo smanjenje u zadovoljstvu posjetitelja mora biti prihvatljiv za lokalno stanovništvo i održiv u budućnosti. U slučaju da izračun prihvatnog kapaciteta izrađuje više turističkih zajednica, potrebno je sporazumom definirati obuhvat područja za koje se izrađuje izračun prihvatnih kapaciteta. Izračun prihvatnih kapaciteta destinacije, predstavlja stručnu podlogu pri prostornom planiranju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za koju se izrađuje. Pravilnik o metodologiji izrade prihvatnih kapaciteta, kojom se opisuje proces izrade prihvatnih kapaciteta, donosi ministar.

Uz članak 19.

Integrirani informacijski sustav turizma čine elektroničke usluge iz područja turizma i ugostiteljstva i baze podataka uspostavljene u procesu praćenja održivosti, koje se objedinjuju u integriranom informacijskom sustavu turizma koji vodi tijelo državne uprave nadležno za turizam. Integrirani informacijski sustav turizma sastoji se od elektroničkih alata: elektroničkih postupaka registracije obavljanja djelatnosti i pokretanja poslovanja u području turizma i ugostiteljstva, Središnjeg turističkog registra, sustava za dodjelu potpora u turizmu, sustava za prijavu i odjavu turista, turističko informacijskog portala i drugih e-usluga i baza podataka te sustava za analizu podataka vezanih uz praćenje i vrednovanje održivosti. Elektronički sustav i e-usluge povezani su na sustav Središnjeg državnog portala, Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav i Korisnički pretinac u sustavu e-Građani. Način unošenja i pristupa podacima sustava, kao i detaljniju razradu sadržaja te vrstu i oblik informacija koje se prikupljaju, pravilnikom propisuje ministar.

Uz članak 20.

Odredbama ovog članka uređuje se Sustav upravljanja destinacijom koji čini sustav turističkih zajednica kao organizacija za upravljanje destinacijom i ostali dionici u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Odredbama ovoga članka uređuje se učinkovitost sustava turističkih zajednica. Hrvatska turistička zajednica je nacionalna turistička organizacija koja koordinira marketinške aktivnosti svih turističkih zajednica. S ciljem unapređenja učinkovitosti upravljanja destinacijom uspostavlja se nacionalna i regionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica.

Uz članak 22.

Ovim člankom uspostavlja se Nacionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica (dalje: nacionalna koordinacija) koja koordinira rad i aktivnosti regionalnih turističkih zajednica na području Republike Hrvatske te osigurava horizontalnu i vertikalnu suradnju turističkih zajednica. Nacionalnu koordinaciju najmanje jednom godišnje saziva predsjednik Hrvatske turističke zajednice s ciljem osiguravanja usklađenosti planskih dokumenata i provedbe

strateških ciljeva, a osobito vezano uz održivost turizma, dostupnost destinacije, nacionalni brend, regionalne i lokalne brendove, promociju i oglašavanje. Članovi nacionalne koordinacije su predsjednik Hrvatske turističke zajednice i predsjednici svih regionalnih turističkih zajednica te predsjednik Turističke zajednice Grada Zagreba, a u radu nacionalne koordinacije sudjeluje i direktor Hrvatske turističke zajednice te po potrebi direktori regionalnih turističkih zajednica te drugi relevantni sudionici.

Uz članak 23.

Ovim člankom uspostavlja se Regionalna koordinacija predsjednika turističkih zajednica (dalje: regionalna koordinacija) koja koordinira rad i aktivnosti turističkih zajednica na svome području te osigurava horizontalnu i vertikalnu suradnju turističkih zajednica. Regionalnu koordinaciju najmanje jednom godišnje saziva predsjednik regionalne turističke zajednice s ciljem osiguravanja usklađenosti planskih dokumenata i provedbe strateških ciljeva, a osobito vezano uz prikupljanje podataka i analizu stanja razvoja destinacije, valorizaciju i razvoj atrakcija, dostupnost destinacije, razvoj javne turističke infrastrukture, upravljanje turističkim tokovima, promet u destinaciji, javne službe i sigurnost. Članovi regionalne koordinacije su predsjednik regionalne turističke zajednice i predsjednici svih lokalnih turističkih zajednica na području za koje je regionalna turistička zajednica osnovana te predstavnik tijela državne uprave nadležnog za turizam i Hrvatske turističke zajednice. U radu regionalne koordinacije sudjeluje direktor regionalne turističke zajednice i po potrebi direktori lokalnih turističkih zajednica na njezinu području te drugi relevantni sudionici. Ako na području za koje je osnovana regionalna turistička zajednica ima barem jedna turistička zajednica razvrstana u kategoriju I ili II ITR-a, na regionalnoj koordinaciji se raspravlja o području obuhvata za koje se izrađuju izračuni prihvatnih kapaciteta uvažavajući strateške dokumente koji su definirali prepoznate turističke cjeline (rivijera, kraj, područje, otok, klaster i sl.) s ciljem koordinacije i usklađenosti lokalnih turističkih zajednica pri određivanju područja obuhvata.

Uz članak 24.

Odredbama ovoga članka definira se uloga turističke zajednice u upravljanju destinacijom, planiranje i provedba mjera turističke politike, razvoj destinacije i praćenje ostvarenih ciljeva. Propisane obveze turističke zajednice u upravljanju destinacijom su: integrirano upravljanje destinacijom na temelju plana upravljanja destinacijom, upravljanje turističkim tokovima, suradnja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u unapređenju razvoja destinacije, suradnja s tijelom državne uprave nadležnim za turizam u razvoju turističke politike, podrška drugim tijelima državne uprave u poslovima od značaja za razvoj destinacije i druge obveze i zadaće propisane zakonom koji uređuje sustav turističkih zajednica.

Uz članak 25.

Ovim člankom uređuje se sadržaj, način izrade i postupak donošenja plana upravljanja destinacijom. Plan upravljanja destinacijom je planski dokument za razvoj održive destinacije. Plan upravljanja destinacijom, kao srednjoročni provedbeni dokument, izrađuje turistička zajednica za područje jedne ili više lokalnih ili regionalnih turističkih zajednica te Turistička zajednica Grada Zagreba za razdoblje od četiri godine. U izradu plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica je dužna uključiti sve dionike važne za planiranje razvoja turizma u destinaciji. Plan upravljanja destinacijom određuje razvojni smjer, a sadrži analizu stanja i popis resursne osnove, pokazatelje održivosti na razini destinacije, mjere i aktivnosti potrebne za ostvarenje razvojnog smjera, prijedlog smjernica i preporuka za razvoj destinacije te popis

projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije i popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije. Pri donošenju plana upravljanja destinacijom, turistička zajednica je dužna provesti javno savjetovanje o prijedlogu izrađenog plana upravljanja destinacijom te na drugi primjeren način osigurati sudjelovanje lokalnog stanovništva u postupku donošenja. Plan upravljanja destinacijom, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na prijedlog turističkog vijeća.. Usvojeni plan upravljanja destinacijom, objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave i na internetskim stranicama turističke zajednice. Plan upravljanja destinacijom mijenja se na isti način kako je usvojen. Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja, uključivanja ključnih dionika, izrade analize stanja i definiranja projekata značajnih za razvoj destinacije donosi ministar.

Uz članak 26.

Ovim člankom uređuje se sadržaj, način izrade i postupak donošenja plana upravljanja destinacijom na regionalnoj razini koje izrađuju regionalne turističke zajednice. Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini mora biti usklađen sa aktima strateškog planiranja, temeljen na pokazateljima održivosti, a mora uzeti u obzir i turističke tokove. Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini, osim elemenata koje sukladno odredbama ovoga Zakona sadrže svi planovi upravljanja, mora definirati i bitne elemente za upravljanje i marketing destinacije. Plan upravljanja destinacijom na regionalnoj razini izrađuje regionalna turistička zajednica za područje za koje je osnovana, a donosi ga županijska skupština. Kada se plan upravljanja destinacijom izrađuje za destinaciju koja obuhvaća područje više regionalnih turističkih zajednica, plan predlažu turistička vijeća regionalnih turističkih zajednica u skladu s prethodno sklopljenim sporazumom svih uključenih regionalnih turističkih zajednica.

Uz članak 27.

Ovim člankom uređuje se način donošenja plana upravljanja destinacijom za Grad Zagreb. Plan upravljanja destinacijom za Grad Zagreb mora biti usklađen sa aktima strateškog planiranja temeljen na pokazateljima održivosti, izračunu prihvatnih kapaciteta te mora uzeti u obzir i turističke tokove, a izrađuje ga Turistička zajednica Grada Zagreba.

Uz članak 28.

Ovim člankom uređuje se sadržaj, način izrade i postupak donošenja plana upravljanja destinacijom na lokalnoj razini. Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini mora biti usklađen sa aktima strateškog planiranja i planom upravljanja destinacijom na regionalnoj razini, mora biti temeljen na pokazateljima održivosti, izračunu prihvatnih kapaciteta ne starijem od četiri godine te mora uzeti u obzir i turističke tokove. Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini izrađuje lokalna turistička zajednica.. Kada se plan izrađuje za destinaciju koja obuhvaća područje više lokalnih turističkih zajednica, plan predlažu turistička vijeća lokalnih turističkih zajednica u skladu s prethodno sklopljenim sporazumom svih uključenih lokalnih turističkih zajednica. Kao iznimka propisano je da se plan upravljanja destinacijom ne mora temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta kada plan izrađuju turističke zajednice koje nisu razvrstane u kategoriju I ili II Indeksa turističke razvijenosti.

Uz članak 29.

Ovim člankom uređeno je integrirano upravljanje destinacijom u smjeru održivosti na temelju plana upravljanja destinacijom, kroz upravljanje svim elementima koji čine destinaciju, a koje će se provoditi kroz razvoj proizvoda, koordinaciju s ostalim dionicima u osiguravanju infrastrukture, kao i razvoj ljudskih potencijala uz prethodnu analizu stanja i potreba destinacije, postojećih elemenata destinacije, osobito razina digitalizacije, pristupačnosti i održivosti te identificiranje potencijala na kojima se može graditi razvoj. Integrirano upravljanje destinacijom je obveza turističkih zajednica koja ima ulogu okupljanja i koordinacije dionika i marketinške potpore, a s ciljem osmišljavanja i razvoja proizvoda.

Uz članak 30.

Ovim člankom uređeno je upravljanje turističkim tokovima kao procesa planiranja, organiziranja i kontroliranja kretanja turista kako bi se osigurala ravnoteža između broja turista koji u određenom vremenu borave na određenoj destinaciji i kapaciteta destinacije. Mjere koje turistička zajednica može koristiti u upravljanju destinacijom, u suradnji s drugim dionicima u sustavu turizma, su izrada plana dolaska posjetitelja na lokaciju s prijedlogom plana razgleda i vremenom trajanja, izrada plana rasporeda i dinamike uplova i opskrbe brodova na kružnom putovanju, izrada plana rasporeda i dinamike dolazaka autobusa i iskrcaja putnika na frekventnim turističkim mjestima i druge mjere u skladu sa zadaćama turističke zajednice propisane odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje sustav turističkih zajednica. Ove mjere mogu se provesti ako su utemeljene na izračunu prihvatnih kapaciteta i ako je odluku o provedbi mjera donijela jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave ili drugo nadležno tijelo.

Uz članak 31.

Ovim člankom definira se uloga lokalne i područne (regionalne) samouprave u upravljanju održivim razvojem turizma u destinaciji te se propisuje ovlaštenje predstavničkim tijelima jedinice lokalne samouprave za donošenje odluka za upravljanje destinacijom u smjeru održivosti koje moraju biti utemeljene na planu upravljanja destinacijom.

Odredbama ovoga članka propisuje se ovlast predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave da može na temelju plana upravljanja destinacijom i izračuna prihvatnih kapaciteta donijeti odluku o broju, vrsti i kategoriji ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave i odluku o kapacitetima smještajnih objekata u destinaciji na temelju izračuna prihvatnih kapaciteta. Ove odluke predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može donijeti najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za iduću godinu te ih je dužno dostaviti nadležnom upravnom tijelu koje u skladu s odredbama posebnih zakona kojima se uređuje ugostiteljstvo i pružanje usluga u turizmu odlučuje u upravnim postupcima povodom zahtjeva stranaka i koje je dužno postupiti u skladu s tom odlukom prilikom izdavanja rješenja u postupku utvrđivanja uvjeta za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu.

Također, jedinice lokalne samouprave na temelju plana upravljanja destinacijom mogu donijeti i odluku o upravljanju turističkim tokovima, uvođenju turističkog ekološkog doprinosa i ostalim mjerama iz svoje nadležnosti koje su vezane uz turizam.

Ustavom Republike Hrvatske u članku 16. propisano je da se slobode i prava mogu ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za

ograničenjem u svakom pojedinom slučaju. Člankom 52. Ustava Republike Hrvatske propisano je da su more, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.

Uzimajući u obzir navedene odredbe, posebno uvažavajući činjenicu kako je člankom 1. stavkom 2. ovoga Zakona propisano da je turizam od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku zbog njegovog gospodarskog, društvenog i međusektorskog utjecaja, a uvažavajući i interes javnosti te utjecaj turizma na okoliš posebno more, morsku obalu i otoke u odnosu na gospodarski interes, ove odredbe propisuju ovlaštenje jedinicama lokalne samouprave koje se suočavaju s prekomjernim turističkim tokovima i nedostatkom cjenovno pristupačnog dugoročnog smještaja za potrebe stanovanja lokalnog stanovništva da donošenjem navedenih odluka koje se moraju temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta mogu odrediti broj, vrstu i kategoriju ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave i kapacitete smještajnih objekata u destinaciji.

Uz članak 32.

Ovim člankom uređuje se mogućnost uvođenja turističkog ekološkog doprinosa u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave utemeljenoj na planu upravljanja destinacijom. Turisti koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, plaćaju turistički ekološki doprinos, ako ga je jedinica lokalne samouprave odlučila uvesti, na način određen odlukom o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa. Visinu, opseg primjene, obveznike plaćanja, razdoblje primjene i način turističkog ekološkog doprinosa, određuje jedinica lokalne samouprave odlukom o uvođenju ekološkog doprinosa. Odredbama ovoga članka propisana su i izuzeća od obveze plaćanja turističkog ekološkog doprinosa. Turistički ekološki doprinos ne plaćaju djeca do 12 godina, osobe s invaliditetom od 70 % i većim i jedan pratitelj, osobe koje zbog potrebe rada ili obavljanja poslova borave u općini ili gradu u kojem nemaju prebivalište, profesionalni članovi posade na čarterskim plovilima i brodovima za višednevna kružna putovanja, sudionici školskih izleta, koje su odobrile školske ustanove, osobe korisnici socijalne skrbi i studenti i đaci koji nemaju prebivalište u općini ili gradu u kojem se školuju. Turistički ekološki doprinos se uplaćuje na poseban uplatni račun jedinice lokalne samouprave, a jedinica lokalne samouprave, dužna je uplaćena sredstva turističkog ekološkog doprinosa koristiti za smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš i klimu, prostor te za mjere očuvanja okoliša i prirode.

Uz članak 33.

Ovim člankom, uređuje se suradnja turističke zajednice s jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave. Propisuje se da turistička zajednica pruža stručnu podršku jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave za koju je osnovana te će osigurati podatke za donošenje odluka o upravljanju razvojem održivog turizma, predlagati mjere za razvoj destinacije, smanjenje preopterećenosti komunalne infrastrukture i turističkih atrakcija te upravljanje turističkim tokovima, predlagati donošenje odluka temeljem plana upravljanja destinacijom te pružati drugu stručnu podršku u okviru propisanih zadaća. Turistička zajednica prikuplja i podatke o turističkom prometu, a na raspolaganju će imati i razne IT alate koji će omogućiti uvid u podatke o pokazateljima održivosti i ostale podatke koji se prikupljaju. Sve tako prikupljene podatke će turistička zajednica moći dati i jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave koja će ih koristiti kao temelj za donošenje odluka.

Mjere koje turistička zajednica predlaže moraju biti utemeljene na planu upravljanja destinacijom. U slučaju da se radi o odlukama za koje je propisano da ih jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose na temelju izračuna prihvatnih kapaciteta, prijedlog mjera mora biti utemeljen i na izračunu prihvatnih kapaciteta.

Uz članak 34.

Odredbama ovoga članka uređuju se projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije. To su projekti navedeni u planu upravljanja destinacijom kao projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije, a koji doprinose provedbi plana upravljanja i strateškom cilju definiranom aktima strateškog planiranja za razvoj turizma. Nositelj projekta od posebnog značaja za razvoj destinacije može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije imaju prednost kod sufinanciranja iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora financiranja, pod uvjetom da zadovoljavaju sve uvjete prihvatljivosti definirane pozivima za dodjelu sredstava. Bazu projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije vodi i javno objavljuje tijelo državne uprave nadležno za turizam. Popis svih projekata iz plana upravljanja destinacijom koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije tijelu državne uprave nadležnom za turizam dostavlja jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 35.

Odredbama ovoga članka propisuju se sektorski prilagođeni kriteriji i pravni temelj poticanja djelatnosti u turizmu. Sektorski specifičan program poticanje koji se uređuje ovim Zakonom osnova je za donošenje poticajnih mjera namijenjenih djelatnostima u turizmu i ekosustavu turizma. Svrha poticajnih mjera je osiguranje ključnih strateških ciljeva razvoja održivog turizma u Republici Hrvatskoj. Ciljevi razvoja se odnose na ravnomjeran cjelogodišnji i regionalno odnosno prostorno uravnoteženiji i društveno i okolišno održivi razvoj turizma, razvoj konkurentnog i inovativnog turizma te povećanje otpornosti djelatnostima u turizmu na vanjske utjecaje. Navode se aktivnosti u turizmu koje će se osobito poticati. Ovim člankom definiraju se djelatnosti u turizmu i ekosustavu turizma kojima su navedene poticajne mjere namijenjene.

Uz članak 36.

Ovim člankom definirane su vrste poticajnih mjera, mjere u okviru politika u području sustava turizma i upravljanja razvojem turizma u smjeru održivosti u te skladu s odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i mjere državnih potpora u smislu članka 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) namijenjene poduzetnicima u sustavu turizma. Odredbama ovoga članka propisano je i da se poticajne mjere koje se odnose na državne potpore, mogu dodjeljivati samo ako su u skladu s pravilima o državnim potporama sadržanima u propisima o državnim potporama koje su usvojile institucije Europske unije.

Uz članak 37.

Odredbama ovoga članka uređuju se kategorije i vrste državnih potpora koje se dodjeljuju poduzetnicima u sustavu turizma. Državne potpore navedene u ovome članku dodjeljuje tijelo

državne uprave nadležno za turizam na temelju programa potpora uz uvjet spojivosti s pravilima o državnim potporama i u skladu s postupkom propisanim odredbama zakona kojim se uređuju državne potpore. Pri dodjeli državnih potpora primjenjuju se pravila o zbrajanju (kumulaciji) potpora te se propisuje da državne potpore ne mogu dodijeliti poduzetniku s teškoćama sve sukladno odredbama posebnog propisa. Odredbama ovoga članka također se definira što se programom potpora utvrđuje. Davatelj potpore je tijelo državne uprave nadležno za turizam. Kriterij za dodjelu potpore su Indeks turističke razvijenosti područja na kojem se nalazi projekt ulaganja, doprinos projekta ulaganja produljenju turističke sezone i stvaranje radnih mjesta u djelatnostima u turizmu, diverzifikaciji i povećanju kvalitete turističke ponude te doprinos projekta ulaganja zelenoj tranziciji, osobito u pogledu zahtjeva povezanih s emisijama stakleničkih plinova i ostalo.

Uz članak 38.

Ovim člankom propisuju se posebni uvjeti za dodjelu državnih potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit. U okviru poticajnih mjera koje se odnose na državne potpore u smislu članka 107. UFEU namijenjene poduzetnicima u sustavu turizma za početno ulaganje ili za početno ulaganje kojim se pokreće nova djelatnost u turizmu (djelatnosti oznake 55, 56, 79 i 93 Nacionalne klasifikacije djelatnosti) sukladno pravilima o regionalnim državnim potporama, poduzetnicima se dodjeljuje državna potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit od 50%, 75% i 100% ovisno o iznosu početnog ulaganja definirano odredbama ovoga članka. Sva početna ulaganja koje je pokrenuo isti korisnik državne potpore na razini grupe u razdoblju od tri godine od datuma početka radova na drugom ulaganju kojem je dodijeljena državna potpora smatraju se dijelom istog projekta ulaganja. Najviši godišnji iznos državne potpore koji korisnik potpore za ulaganje može koristiti na temelju ovoga Zakona ne može biti veći od 7.000.000,00 eura. Odredbama ovoga članka detaljno se propisuje što se smatra početnim ulaganjem. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ili zamjensko ulaganje ne smatra se početnim ulaganjem kojim se pokreće nova ekonomska djelatnost. Odredbama ovoga članka propisuje se i državna potpora u obliku umanjenja stope poreza na dobit od 100 % za kupnju ili najam u trajanju od najmanje 12 mjeseci čistih plovila s pogonom barem djelomično na električnu energiju ili na vodik ili čistih plovila, kao i za prilagodbu postojećih plovila kako bi se smatrala čistim vozilima ili plovilima s nultim emisijama, poduzetnicima koji kao osnovnu djelatnost obavljaju djelatnost iznajmljivanja i davanja u najam plovnih prijevoznih sredstava (oznaka 77.34 Nacionalne klasifikacije djelatnosti).

Odredbama ovoga članka propisuje se da će se detaljni uvjet za ostvarivanje prava na dodjelu državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit urediti uredbom Vlade Republike Hrvatske koja predstavlja program potpora. Ovisno o visini potpore i učinku koji se očekuje uredbom će se odrediti početni broj radnih mjesta koji će se početnim ulaganjem otvoriti. Navedeno će ovisiti o veličini poduzetnika. Odredbama ovoga članka definiran je sadržaj navedene uredbe kojom će se utvrditi uvjeti spojivosti državne potpore s pravilima o regionalnim državnim potporama za ulaganja i odgovarajućim pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša, prihvatljivi troškovi, intenzitet potpore, učinak poticaja, kriteriji i način izračuna državne potpore i ostali uvjeti bitni za donošenje odluke o potpori pojedinačnom korisniku potpore.

Uz članak 39.

Odredbama ovoga članka uređeno je korištenje državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit. Pri dodjeli državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit primjenjuju se pravila o zbrajanju (kumulaciji) potpora te se propisuje da državna potpora ima učinak poticaja

u smislu propisa o državnim potporama, da se državna potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit se ne može dodijeliti poduzetniku s teškoćama sve sukladno odredbama posebnih propisa. Visina državne potpore u obliku umanjenje stope poreza na dobit tijekom cijelog razdoblja korištenja te potpore određuje se u apsolutnom iznosu kao razlika između iznosa obračuna poreza koji bi se morao platiti prema važećoj stopi poreza na dobit u trenutku dodjele potpore izračunatog sukladno propisima kojim se uređuje porez na dobit i iznosa poreza na dobit odobrenog na temelju članka 38. ovoga Zakona. Odredbama ovoga članka propisuju se razlozi za prestanak i gubitak prava korištenja državne potpore te obveza povrata povrat sredstava koja je stekao korištenjem odobrene potpore uvećano za iznos stope zakonske zatezne kamate koja je na snazi u Republici Hrvatskoj u trenutku povrata.

Uz članak 40.

Odredbama ovoga članka propisuje se mogućnost dodjele državne potpore za aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske te je definirano što se smatra neaktivnom imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske. Projekt aktiviranja neaktivne imovine u smislu ovoga Zakona je projekt ulaganja za koji se odobrava državna potpora, a koje predstavlja ulaganje u dugotrajnu imovinu. Državna potpora za početna ulaganja u materijalnu imovinu kojima se aktivira neaktivna imovina u vlasništvu Republike Hrvatske u vrijednosti od najmanje 3.000.000,00 eura može se dodijeliti u obliku davanja potpore za aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske te imovine u uz uvjet spojivosti potpore s pravilima za dodjelu regionalnih državnih potpora sukladno propisima o državnim potporama iz članka iz članka 36. stavka 2. ovoga Zakona i Uredbom iz članka 38. stavka 10. ovoga Zakona te uz uvjet da je tijelo nadležno za raspolaganje državnim imovinom donijelo odluku kojom se korisniku potpore odobrava davanje nekretnine u zakup ili mu se odobrava osnivanje prava građenja. Postupak kojim se korisniku potpore odobrava davanje nekretnine u zakup ili osnivanje prava građenja, provodi se u skladu s propisom kojim se uređuje upravljanje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske. Ova vrsta potpore ne može se zbrajati (kumulirati) s drugim državnim potporama i potporama male vrijednosti za iste prihvatljive troškove do najvišeg intenziteta i iznosa potpore i ne može dodijeliti poduzetniku u teškoćama u smislu definicije poduzetnika u teškoćama sve prema propisima o državnim potporama. Korisnik državne potpore je tijekom provedbe projekta ulaganja dužan izvršiti materijalno ulaganje u neaktivnu imovinu koja mu je dana u zakup u visini od najmanje 50% procijenjene tržišne vrijednosti neaktivne imovine u trenutku dodjele potpore. Ova obveza ne smatra se ispunjenom ako se radi samo o unosu opreme u predmetno ulaganje. Smatrat će se da je državna potpora dodijeljena sklapanjem ugovora o zakupu neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske između Republike Hrvatska i korisnika potpore, a čiji je sadržaj usklađen s propisima kojima se uređuje upravljanje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske i s odgovarajućim pravilima o državnim potporama. Ako korisnik potpore nakon trogodišnjeg razdoblja realizacije projekta ulaganja ne uveća za 50% vrijednost neaktivne imovine u odnosu na njezinu procijenjenu vrijednost u trenutku dodjele potpore, ugovor o zakupu neaktivne imovine se raskida bez prava korisnika potpore na povrat uložениh sredstava u predmetnu imovinu.

Uz članak 41.

Odredbama ovoga članka uređuje se dodjela i korištenje državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit i potpore za aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u korist razvoja djelatnosti u turizmu. Državne potpore u obliku umanjene stope poreza na dobit i za aktiviranje neaktivne imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u korist razvoja djelatnosti u turizmu dodjeljuju se na temelju zahtjeva za dodjelu potpore tijelu državne

uprave nadležnom za turizam prije početka radova na projektu ulaganja. Propisuje se sadržaj zahtjeva za dodjelu potpore, nadležnost javnopravnih tijela za utvrđivanje prihvatljivosti zahtjeva i provedbu postupka dodjele potpore. Tijelo državne uprave nadležno za turizam izdaje odobrenje potpore koje sadrži uvjete i obveze glede korištenja potpore, najkasnije 60 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva za dodjelu potpore. Korisnik potpore tijekom korištenja potpore dužan je podnositi godišnja pisana izvješća o provedbi projekta ulaganja, uključujući podatke o prihvatljivim troškovima, iskorištenju potpore te o izvršenju obveze očuvanja predmetnog ulaganja sukladno odobrenju potpore u skladu s odredbama ovoga članka. Ako korisnik potpore ne dostavi godišnje izvješće u roku predviđenom u odobrenju potpore, prestaje mu pravo korištenja dodijeljene potpore. Uvjeti spojivosti državnih potpora iz članaka 38. i 40. Zakona s pravilima o dodjeli regionalnih državnih potpora za ulaganja, postupak podnošenja zahtjeva za dodjelu potpore, odobravanja i korištenja državne potpore, uključujući i pripadajuće obrasce i potrebnu dokumentaciju, sadržaj godišnjih izvješća iz stavka 4. ovoga članka te detaljnije opisati način dodjele potpore temeljem kriterija navedenih u članku 37. stavak 3. ovoga Zakona i druga pitanja od značaja za dodjelu i korištenje državnih potpora u skladu s odredbama ovoga Zakona uredit će se uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Uz članak 42.

Odredbama ovoga članka uređuje se Fond za turizam čija sredstva su namijenjena razvoju turističke infrastrukture i očuvanju resursne osnove i nalaze se u Državnom proračunu u razdjelu tijela državne uprave nadležnog za turizam. Sredstva se u Fond za turizam uplaćuju temeljem posebnog propisa kojim se uređuje pitanje neprocijenjenog građevinskog zemljišta te temeljem drugog propisa kojim je propisana obveza uplate sredstava u Fond za turizam.

Uz članak 43.

Odredbama ovoga članka uređuje se način dodjele sredstava Fonda za turizam. Sredstva Fonda za turizam, tijelo državne uprave nadležno za turizam dodjeljuje putem javnog poziva za dostavu projektnih prijedloga, a njima se financiraju projekti koji su planom upravljanja destinacijom navedeni kao projekti od posebnog značaja za destinaciju. Sredstva Fonda za turizam se mogu dodijeliti i u druge svrhe ako je tako propisano propisom kojim se uređuje pitanje neprocijenjenog građevinskog zemljišta te temeljem drugog propisa kojim je propisana obveza uplate sredstava u Fond za turizam.

Uz članak 44.

Odredbama ovoga članka uređuje se praćenje i analiza ulaganja. Tijelo državne uprave nadležno za turizam je dužno uspostaviti sustav praćenja i analize ulaganja koje moraju obuhvatiti postignute učinke i utjecaj provedbe ulaganja na održivost. Davatelj potpora je dužan izrađene podatke i analize koristiti pri planiranju provedbe mjera, politika i akata strateškog planiranja.

Uz članak 45.

Odredbama ovoga članka uspostavlja se baza podataka o projektima kojima je dodijeljena potpora s ciljem praćenja i analize ulaganja, uspostavlja se baza podataka o projektima kojima je dodijeljena potpora koja se vodi u elektroničkom obliku. Sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka, kao i analize podataka uređuje pravilnikom ministar.

Uz članak 46.

Ovim člankom uređuje analiza učinaka mjera koju provodi davatelj potpore periodično, a najmanje svake četiri godine. Metodologija izrade analize učinaka mjera, propisuje se pravilnikom.

Uz članak 47.

Ovim člankom uređuje se strateško planiranje razvoja turizma u smjeru održivosti na nacionalnoj razini kroz donošenje i provedbu akata strateškog planiranja, nacionalne strategije razvoja turizma i nacionalnog plana razvoja održivog turizma. Svi akti strateškog planiranja na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i svi planski i marketinški dokumenti turističkih zajednica moraju, u dijelu koji govori o turizmu, biti usklađeni sa strategijom razvoja održivog turizma i nacionalnim planom razvoja održivog turizma.

Uz članak 48.

Ovim člankom propisan je nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih temeljem njega, koji obavlja tijelo državne uprave nadležno za turizam. Tijelo državne uprave nadležno za turizam u provedbi nadzora ovlašteno je turističkoj zajednici, dati obvezne upute kojima se nalaže postupanje u skladu s odredbama ovoga Zakona. Provedba nadzora nad radom turističkih zajednica uređena je odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“, br. 52/19. i 42/20.).

Uz članak 49.

Ovim člankom propisan je nadzor nad korištenjem potpora koji obavlja tijelo državne uprave nadležno za turizam u suradnji s u suradnji s tijelom državne uprave za financije. Nadzor se provodi kod korisnika potpora radi otkrivanja i sankcioniranja eventualnih nepravilnosti i nezakonitosti. Nadzor nad državnim potporama dodijeljenim na temelju ovoga Zakona tijelo državne uprave nadležno za turizam provodi samostalno ili u suradnji s tijelom državne uprave nadležnim za financije i tijelom državne uprave nadležnim za upravljanje državnom imovinom provodi te je u slučaju utvrđivanja nezakonitog korištenja odobrene potpore dužno provesti povrat te potpore.

Uz članak 50.

Ovim člankom se propisuje nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava turističkog ekološkog doprinosa koji provodi tijelo državne uprave nadležno za financije.

Uz članak 51.

Ovim člankom utvrđuju se rokovi za donošenje provedbenih propisa i odluka temeljem ovoga Zakona.

Uz članak 52.

Ovim člankom propisuje se obveza usklađivanja općih akata turističkih zajednica.

Uz članak 53.

Ovim člankom propisuje se rok za donošenje plana upravljanja destinacijom. Plan upravljanja destinacijom turističke zajednice koje nemaju obvezu izrade izračuna prihvatnih kapaciteta dužne su predložiti predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona. Turistička zajednica Grada Zagreba i turističke zajednice koje su razvrstane u kategoriju I ili II Indeksa turističke razvijenosti dužne su plan upravljanja destinacijom predložiti predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 54.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona 1. siječnja 2024.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva potrebna za provođenje ovoga Zakona prikupljaju se od uplaćenog iznosa zakupnine za turističko zemljište sukladno odredbama Zakona o neprocijenjenom građevinskom zemljištu („Narodne novine“, broj 50/20.) i uredbi koje uređuju način raspolaganja i naknadu za korištenje građevinskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne samouprave za kampove, hotele i turistička naselja u okviru razdjela 090 - Ministarstvo turizma i sporta na aktivnosti A761044 – FOND ZA TURIZAM.

Sredstva za provedbu mjera potpora i poticaja u skladu s odredbama Konačnog prijedloga zakona o turizmu planirat će se u obliku poreznih olakšica i oslobađanja plaćanja naknada za raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te dodjelom bespovratnih sredstava. Visina potrebnih sredstava, u narednim razdobljima primjene zakona, ovisit će o broju korisnika poticajnih mjera te o intenzitetu odobrenih potpora od strane Ministarstva turizma i sporta.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 18. sjednici Hrvatskoga sabora, 17. listopada 2023. donesen je zaključak kojim se Prijedlog zakona o turizmu prihvaća te su predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona upućene sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iznesena u raspravi.

Sukladno primjedbama Odbora za zakonodavstvo dorađen je pravno i nomotehnički izričaj odredbi članaka 1., 11., 28., 35., 37. 38, 41. (stavak 5.) i 51. Konačnog prijedloga zakona.

Tijekom rasprave na sjednici Hrvatskoga sabora prihvaćen je prijedlog zastupnika Davora Dretara u ime Kluba zastupnika Domovinskog pokreta da se u tekstu Zakona pojasni da su u kategoriju I Indeksa turističke razvijenosti svrstana turistički najrazvijenija područja, a u kategoriju 0 područja bez turističke aktivnosti te je u tom smislu dopunjen članak 13. stavak 2. Konačnog prijedloga zakona.

Također, prihvaćen je prijedlog zastupnice Katice Glamuzina u ime Kluba zastupnika Socijaldemokrata, zastupnika Davora Dretara u ime Kluba zastupnika Domovinskog pokreta, zastupnice Marijane Puljak u ime Kluba zastupnika Centra i GLAS-a i zastupnice Sanje Radolović u pojedinačnoj raspravi, da se jasnije definira obveznik plaćanja turističkog ekološkog doprinosa, odnosno preciznije definira pojam jednodnevnog posjetitelja, tako da je člankom 32. stavkom 1. Konačnog prijedloga zakona propisano da turistički ekološki doprinos plaćaju turisti koji ne koriste uslugu smještaja u destinaciji, na način određen odlukom o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa. Dodatno su stavkom 2. propisane iznimke pa tako turistički ekološki doprinos neće plaćati djeca do 12 godina, osobe s invaliditetom od 70 % i većim i jedan pratitelj, osobe koje zbog potrebe rada ili obavljanja poslova borave u općini ili gradu u kojem nemaju prebivalište, profesionalni članovi posade na čarterskim plovilima i brodovima za višednevna kružna putovanja, sudionici školskih izleta, koje su odobrile školske ustanove osobe korisnici socijalne skrbi i studenti i đaci koji nemaju prebivalište u općini ili gradu u kojem se školuju.

Na temelju prijedloga Državnog zavoda za statistiku članak 17. stavak 2. Konačnog prijedloga zakona odgovarajuće je izmijenjen na način da je precizirano da su sastavnice sustava satelitskih računa održivog turizma nacionalni, regionalni na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 2) i destinacijski na razini Nacionalne klasifikacije statističkih regija 2021. (HR NUTS 3) za područje Jadranske Hrvatske. U skladu s navedenim odgovarajuće su izmijenjene i odredbe članka 38. stavka 1., 7. i 9.

Na temelju prijedloga Ministarstva financija dopunjen je članak 38. stavak 4. Konačnog prijedloga zakona na način da je propisano da se regionalne potpore za ulaganja dodjeljuju sukladno karti regionalnih potpora odobrenoj u skladu s člankom 3. točkama (a) i (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja je na snazi u trenutku dodjele potpora. Također, u članku 39. dodan je stavak 6. kojim je propisano da povrat sredstava potpore iz stavka 5. ovoga članka ne smije biti manji od cjelovitog povrata nezakonite potpore uključujući plaćanje kamata za cijelo razdoblje tijekom kojega je poduzetnik potporu koristio po stopi koja je jednaka stopi koja bi se primjenjivala da je iznos potpore morao pozajmiti na tržištu u razdoblju korištenja državne potpore.

U odnosu na Prijedlog zakona izmijenjene su i dopunjene odredbe članaka 25., 26., 27. i 28., kojima se uređuje izrada plana upravljanja destinacijom na način da planove upravljanja destinacijom izrađuju turističke zajednice, a donose ih predstavnička tijela jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

Isto tako, predlagatelj je u Konačnom prijedlogu zakona pravno i nomotehnički doradio izričaj odredbi članka 9., članka 15. stavka 6., članka 18. stavka 5., članka 19. stavka 1., članka 31. stavaka 1. i 3., članka 34. stavaka 3. i 6., članka 41. stavaka 1. i 8., članka 42. stavaka 2. i 3., članka 43. stavka 3., članka 51. stavka 2. te članka 53. Konačnog prijedloga zakona.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

U odnosu na primjedbu Odbora za turizam vezanu uz moguću neustavnost članka 31. Prijedloga zakona kojim u upravljanju održivim razvojem turizma u destinaciji predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na temelju plana upravljanja destinacijom može donijeti

odluku u kojoj će nekome zabraniti rad, skrećemo pozornost da je u obrazloženju članka 31. Prijedloga zakona već iznesen osvrt na ovo pitanje. Tako se navodi da je Ustavom Republike Hrvatske u članku 16. propisano da se slobode i prava mogu ograničiti samo zakonom, da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju. Člankom 52. Ustava Republike Hrvatske propisano je da su more, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu. Uzimajući u obzir navedene odredbe, posebno uvažavajući činjenicu kako je člankom 1. stavkom 2. Konačnog prijedloga zakona propisano da je turizam od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku zbog njegovog gospodarskog, društvenog i međusektorskog utjecaja, a uvažavajući i interes javnosti te utjecaj turizma na okoliš posebno more, morsku obalu i otoke u odnosu na gospodarski interes, ove odredbe propisuju ovlaštenje jedinicama lokalne samouprave koje se suočavaju s prekomjernim turističkim tokovima i nedostatkom cjenovno pristupačnog dugoročnog smještaja za potrebe stanovanja lokalnog stanovništva da donošenjem navedenih odluka koje se moraju temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta mogu odrediti broj, vrstu i kategoriju ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave i kapacitete smještajnih objekata u destinaciji.

U odnosu na prijedlog iznesen na sjednici Odbora za turizam, a kojega je iznio i zastupnik Davor Dretar u ime Kluba zastupnika Domovinskog pokreta, a odnosi se na spuštanje iznosa početnog ulaganja u korist nove ekonomske djelatnosti sa 150.000,00 eura na 50.000,00 eura isto nije moguće prihvatiti s obzirom na to da su navedeni iznosi usklađeni sa odredbama Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, broj 63/22.).

Nije prihvaćen prijedlog Odbora za zakonodavstvo uz članak 41. stavak 2. da se riječi: „u suradnji“ zamijene riječima: „uz prethodnu suglasnost“ s obzirom na to da je jednak izričaj već korišten u Zakonu o poticanju ulaganja iz razloga što se ne radi o pribavljanju prethodne suglasnosti u postupku dodjele potpore već navedena nadležna tijela postupaju u okviru svojih nadležnosti temeljem obavijesti tijela državne uprave nadležnog za turizam da je potpora odobrena u skladu odredbama ovoga Zakona.

Primjedbe i prijedlozi zastupnika Branka Grčića, u ime Kluba zastupnika SDP-a, u odnosu na pitanja utjecaja zakona na obiteljski smještaj i potrebu razdvajanja pružanja usluge smještaja u domaćinstvu od pružanja usluge smještaja kao gospodarske djelatnosti, predmet su Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 98/19., 32/20., 420/20. i 126/21.), prema kojem je razgraničeno pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu, u maksimalnom kapacitetu do 20 kreveta, koje mogu pružati fizičke osobe – građani, od obavljanja ugostiteljske djelatnosti od strane ugostitelja (trgovačkih društava i obrta). Dodatno uređivanje ovog pitanja, kako je, primjerice, predložila zastupnica Sanja Radolović u pojedinačnoj raspravi, u smislu da se kao domaćin definira samo osoba koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, također je predmet Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i podzakonskih akata.

Vežano uz primjedbe zastupnika Bože Petrova i Marina Miletića u ime Kluba zastupnika Mosta o suvišnosti ovoga Zakona i hiperprodukciji legislative, predlagatelj napominje da je prilikom izrade Strategije razvoja održivog turizma do 2030. analizom detektirano da ne postoji propis koji bi osigurao upravljanje razvojem turizma i usmjeravanje razvoja turizma u smjeru

održivosti te da je potrebno donijeti Zakon o turizmu kojim će se uspostaviti sustav praćenja i analize podataka, uspostaviti sustav poticanja, praćenja i analize ulaganja, definirati uloge dionika u razvoju turizma, definirati pokazatelje osiguravanja održivosti turizma.

Nadalje, vezano uz prijedlog zastupnika Bože Petrova u ime Kluba zastupnika Mosta da se u članku 5. pod djelatnosti i usluge u turizmu navedu sve djelatnosti koje je moguće identificirati pomoću turističke potrošnje, uključujući trgovinu, promet, umjetnost, zabavu, rekreaciju, predlagatelj ističe da su člankom 5. pobrojane djelatnosti i usluge koje se smatraju djelatnostima i uslugama u turizmu u užem smislu i kao takve su regulirane posebnim propisima te nije intencija nabrajati sve djelatnosti na koje turizam ima ekonomski učinak. Vezano uz prijedlog zastupnika Bože Petrova da se u izračun indeksa turističke razvijenosti uključe i prostorni pokazatelji, predlagatelj napominje da je indeks turističke razvijenosti pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja turističke razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (na određenom prostoru) u određenom razdoblju, a pokazatelji za izračun indeksa turističke razvijenosti se određuju kao apsolutni i relativni pokazatelj koji se odnose na turistički promet, zaposlenost i smještajne kapacitete, dok je održivo upravljanje prostorom jedan od pokazatelja održivosti destinacije kako je propisano odredbama članka 14. Konačnog prijedloga zakona.

Vezano uz primjedbe o nedostatku kadrova u turističkim zajednicama koji bi mogli provoditi obveze koje im se Prijedlogom zakona propisuju, a koje su iznijeli zastupnik Božo Petrov u ime Kluba zastupnika Mosta, zastupnik Davor Dretar u ime Kluba zastupnika Domovinskog pokreta, zastupnica Ivana Kekin u ime Kluba zastupnika Možemo i zastupnik Damir Bajs u ime Kluba zastupnika Fokusa i Reformista, predlagatelj navodi da je važećim Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“, br. 52/19. i 42/20.) već predviđeno da turističke zajednice upravljaju destinacijom na razini za koju su osnovane, a ovim Zakonom samo im se daju alati za upravljanje destinacijom vezani uz izradu planova upravljanja i upravljanje turističkim tokovima. Dodatno, predlagatelj ističe da se samo za turističke zajednice koje su razvrstane u kategoriju I i II Indeksa turističke razvijenosti plan upravljanja destinacijom obvezno izrađuje na temelju izračuna prihvatnih kapaciteta te su time obveze za manje turističke zajednice na turistički slabije razvijenim područjima znatno umanjene. Također, predlagatelj napominje da izrada plana upravljanja nije prepuštena isključivo zaposlenicima turističkih zajednica s obzirom na to da se u njihovu izradu uključuje i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i trgovačka društva u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske, udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca vrijednosti u turizmu, nadležna tijela za prostorno planiranje, zdravstvo i kulturu, kao i drugi dionici važni za planiranje razvoja turizma u destinaciji. Također, metodologiju izrade plana upravljanja destinacijom propisat će ministar pravilnikom.

U odnosu na primjedbu zastupnika Marina Miletića u ime Kluba zastupnika Mosta da će turističke zajednice koje nemaju izborni legitimitet donositi odluke koje se odnose na poduzetnike, skrećemo pozornost da je zadaća turističkih zajednica izrada plana upravljanja destinacijom, dok konkretne odluke, za koje je plan upravljanja destinacijom i izračun prihvatnih kapaciteta stručna podloga, donose predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave. Također, vezano uz primjedbu da ovaj Zakon ne brine o poduzetnicima koji žele ulagati, skrećemo pozornost da Zakon propisuje sektorski specifičan sustav poticanja ulaganja u turizmu namijenjen isključivo poduzetnicama.

Vežano uz primjedbe zastupnice Katarine Nemet u ime Kluba zastupnika IDS-a koje se odnose na neprijavljivanje turista i davanje turističkim zajednicama u zadatak da provode nadzor nad prijavom gostiju predlagatelj navodi da ova pitanja nije moguće riješiti ovim zakonom s obzirom da su ona predmet Zakona o turističkoj pristojbi („Narodne novine“, br. 52/19, 32/20 i 42/20) i Zakona o državnom inspektoratu („Narodne novine“, br. 115/18., 117/21. i 67/23.). Sličnu primjedbu iznijela je i zastupnica Marijana Puljak u ime Kluba zastupnika Centra i GLAS-a koja je predložila da se inspekcijski nadzor spusti na razinu jedinica lokalne samouprave.

Prijedlog zastupnika Davora Dretara u ime Kluba zastupnika Domovinskog pokreta i zastupnice Sanje Radolović u pojedinačnoj raspravi da se u članku 6. stavku 2. u dionike u sustavu upravljanja turizmom navedu i turističke zajednice nije moguće prihvatiti s obzirom na to da upravljanje razvojem turizma podrazumijeva donošenje turističkih politika te strateških i provedbenih akata. Sve to je u nadležnosti ministarstva i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Turističke zajednice upravljaju razvojem destinacije i razvojem turističkih proizvoda te marketingom, stoga se za njih ne može tvrditi da upravljaju razvojem turizma već su kao organizacije za upravljanje destinacijom navedene u stavku 1. istoga članka kao dionici u sustavu turizma.

Na primjedbu zastupnika Davora Dretara u ime Kluba zastupnika Domovinskog pokreta kako je Vijeće za upravljanje razvojem turizma previđeno člankom 8. Prijedloga zakona političko tijelo, predlagatelj skreće pozornost da je Vijeće za upravljanje razvojem turizma tijelo koje se osniva radi učinkovitijeg planiranja i provedbe turističkih politika u smislu koordinacije među tijelima i pravovremene koordinacije vežano uz izazove s kojima se turizam susreće, a u nadležnosti su drugih ministarstava. Također, zadaća Vijeća je i koordinacija odgovora na izazove koji su posljedica turističke aktivnosti, a imaju implikacije i ulaze u djelokrug drugih resora. Primjerice, u vrijeme pandemije, turistička aktivnost je primarno ovisila o pravovremenoj koordinaciji s ministarstvima nadležnima za zdravstvo, vanjske te unutarnje poslove. Također, vežano uz primjedbu na članak 18., koja se odnosi na izračun prihvatnog kapaciteta i zadiranje u stečena prava, napominjemo da se u izračun prihvatnog kapaciteta uzima postojeći broj smještajnih kapaciteta u nekoj jedinici lokalne samouprave, bez obzira koliki on bio, a rezultat izračuna prihvatnog kapaciteta može pokazati da je jedinica lokalne samouprave premašila svoj prihvatni kapacitet i da je neodrživa. U tom slučaju, jedinica lokalne samouprave može zabraniti daljnje izdavanje novih rješenja za određene vrste smještajnih objekata. U vezi s primjedbom na članak 19. da se propiše da se podaci iz integriranog informacijskog sustava turizma mogu ili moraju koristiti u izradi dokumenata, planova i strategija koje zakon propisuje, napominjemo da će se navedeni podaci svakako koristiti u tu svrhu, ali predlagatelj smatra da navedeno nema potrebe izričito propisivati u navedenom članku, budući da je člankom 15. detaljno opisano praćenje održivosti i način prikupljanja podataka s ciljem kontinuiranog praćenja razvoja turizma u smjeru održivosti, ali i analize prikupljenih podataka. Nadalje, uz primjedbu da se doda da je uloga turističke zajednica u upravljanju destinacijama, uz planiranje i provedbu mjera turističke politike, i njihovo osmišljavanje, predlagatelj je mišljenja da je navedeni izraz suvišan s obzirom na to da je sadržan u pojmu planiranje, a vežano uz primjedbu o provedbi javnog savjetovanja o planu upravljanja smatramo da je ono nužno s obzirom na pitanja transparentnosti i uključivanja lokalnog stanovništva. Također, predlagatelj smatra da odredba nije nejasna s obzirom na to da je u praksi dovoljno objaviti dokument na internetskim stranicama turističke zajednice, ali i da otvara mogućnost i za druge oblike javnog savjetovanja ako ih turistička zajednica smatra prikladnima, kao što su primjerice javna izlaganja i predstavljanja, savjetodavni sastanci i slično. Vežano uz prijedlog na članak 37. stavka 2. da se jedinicama s nižim indeksom turističke

razvijenosti da prednost pri financiranju, predlagatelj ističe da je svrha poticajnih mjera osiguranje ključnih strateških ciljeva razvoja turizma, kriteriji su navedeni, a način njihove primjene će biti detaljnije definiran programom potpore, odnosno Uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Uz članak 38., zastupnice Ivane Kekin u ime Kluba zastupnika Možemo i Katarine Peović u ime Kluba zastupnika HSS-a i Radničke fronte, dale su primjedbu da se propisuje porezno rasterećenje investitora u turizam bez ikakvih kriterija, samo ovisno o visini investicije, što će dovesti do daljnje apartmanizacije i izgradnje, predlagatelj napominje da su sektorski prilagođeni kriteriji i pravni temelj poticanja djelatnosti u turizmu propisani odredbama Konačnog prijedloga zakona, a da su odredbe usklađene sa Zakonom o poticanju ulaganja, prema kojemu svi poduzetnici u Republici Hrvatskoj imaju pravo ostvariti potpore pod jednakim uvjetima. Odredbama ovoga Zakona, uvažavajući specifičnosti turizma, strateške ciljeve i EU regulativu, stvara se pravni temelj za sektorski specifičan program potpora.

Također, zastupnica Katarina Peović u ime Kluba zastupnika HSS-a i Radničke fronte dala je primjedbu da je nejasno na koji se način čarterski turizam može temeljiti na očuvanju okoliša, skreće se pozornost na članak 38. stavak 9. kojim je pojašnjeno da je riječ o ulaganjima za kupnju ili najam čistih plovila koja barem djelomično pokreće električna energija ili vodik ili plovila s nultim emisijama, kao i za prilagodbu plovila koja omogućava da se kvalificiraju kao čista plovila ili plovila s nultim emisijama.

Vezano uz primjedbu zastupnika Željka Lenarta u ime Kluba zastupnika HSS-a i Radničke fronte da bi novi Zakon mogao dovesti u malim sredinama do samovolje lokalnih načelnika i gradonačelnika koji će određivati tko može otvoriti neki objekt, a tko ne, te da pitanje broja objekata treba prepustiti tržištu, napominje se da takve odluke donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, kao i da odluke moraju imati stručnu podlogu koja proizlazi iz plana upravljanja destinacijom koji je za najrazvijenija područja utemeljen na izračunu prihvatnih kapaciteta. Osim toga, prije donošenja planova upravljanja, a i pojedinačnih odluka, potrebno je provesti javnu raspravu. Vezano uz prijedlog obrnutog sustava poticanja od predloženog, u smislu da se na manja ulaganja daju veće porezne olakšice ukazuje se da su uvjeti za dodjelu državnih potpora u obliku umanjene stope poreza na dobit propisani odredbama Konačnog prijedloga zakona usklađeni s važećim Zakonom o poticanju ulaganja.

Vezano uz primjedbu Sanje Radolović, zastupnice u Hrvatskome saboru, da nekomercijalni smještaj plaća turistički ekološki doprinos, skreće se pozornost da su korisnici nekomercijalnog smještaja obveznici plaćanja turističke pristojbe s obzirom na to da su smješteni u destinaciji dok turistički ekološki doprinos plaćaju turisti koji nisu smješteni u destinaciji i time nisu obveznici plaćanja turističke pristojbe.

U odnosu na prijedlog Ante Kujundžića, zastupnika u Hrvatskome saboru, da se propiše obveza zabrane gradnje u sezoni, predlagatelj skreće pozornost da je navedeno uređeno Zakonom o gradnji na način da odluku o zabrani izvođenja građevinskih radova u vrijeme turističke sezone donosi jedinica lokalne samouprave za svoje područje, to jest prema svojoj procjeni i konkretnim potrebama, stoga navedeno nije predmet ovoga Zakona.